

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDREȘCU

Avocat. Fost Magistrat Pro-
decanul Baroului de Ilfov

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN

Avocat

GR. CONDURATU

Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

N. JAC CONSTANTINESCU

Președinte la Curtea de Apel din
București

RÉNÉ DEMOGUE

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROS

Confer. la Facult. de
Drept din Buc.

CONSTANT IONESCU

Avocat, al Statului. Doctor
și Laurent în Drept Paris

ALFRED JUVARA

Profesor Universitar
Avocat

Dr. ȘT. LADAY

Membri în
Consiliul Legislativ

I. GR. PERIȚEANU

Avocat

C. SIPSOM

Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI

Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI

Fost Ministru al Muncii
Avocat

P. VASILESCU

Profesor Universitar
Avocat

AL. VELESCU

Dr. în drept din Buc
Avocat

ALBERT WAHL

Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit. 1400 lei
" Avocați . . . . . 1000 "
" Magistrați . . . . . 800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

În lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Domnul **Georges Ripert**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris, va ține o Conferință la Societatea Română de Legislație Comparată, tratând despre „**Unificarea Internațională a Dreptului Aerian**“.

Conferința va avea loc Duminică 18 Mai ora 6 p. m. la **Fundația Carol**.

În aceeași zi Societatea Română de Legislație Comparată dă un banchet în onoarea D-lui Prof. **Georges Ripert**, banchet care va avea loc la Capșa, orele 8 jum. seara.

S U M A R

— Curierul luni Mai, de Eugen Petit.

— Iarăși Unificarea, de Zed.

— Prefața d-lui Profesor M. Hacman la vol. I Drept comercial comparat.

JURISPRUDENȚE:

— Curtea de apel București s. I și Trib. Prahova s. IV: **Zamfir Răducanu cu Virgil Tacit, I. Koppes și alții** (Dreptul de redevență petroliferă. Drept real sau drept de creanță, opozabil prin notificarea deținătorului concesiunii, sau aceluia care exploatează), cu o *Notă* de avocatul N. G. Marinescu.

— Trib. Dolj s. III: **D. Nisipeanu cu Atanasie M. Popescu** (Supralicitare. Incident ridicat de debitor pentru anularea urmăririi pe motiv că imobilul este rural. Respingere ca tardiv), cu o *Notă* de N. Nichita.

A apărut:

— **MIȘCAREA SINDICALĂ**. Sindicalismul reformist. Sindicalismul revoluționar, de Avocatul Toma Riconte. *Prețul 140 Lei*

CURIERUL LUNEI MAI

V

Pagini uitate. — Un text ignorat din Codul de procedură penală. — Relativ la interdicția foștilor miniștri de a practica avocatura — Legea pentru combaterea alarmismului. — Criza de magistrați... în Franța. — Femeile în magistratură

Pagini uitate. Georges Clemenceau, supranumit „Tigrul” și „Părintele Victoriei”, datorește salvarea Patriei sale, celor două instituții: *armata* și *magistratura*, pe cari nu odată a încercat în tinerețea lui, de simplu ziarist, să le submineze cu articole de mușcătoare ironie.

Armata la hotare, *magistratura* în interior. Pentru ca cea dintâi să poată duce lupta cu succes, avea nevoie de liniște în cuprinsul țării. Războiul se pregătește la spatele frontului. Soldații rezistă pe front atâta timp cât panica nu pătrunde înăuntrul țării pe care o apără.

Cârmaci sigur, cu mână de fier, autoritar și patriot, Clemenceau s'a folosit și de armată și de magistratură, pentru a duce la portul cel bun barca ce-i fusese încredințată de speranțele unei întregi națiuni.

Ce ar fi zis el oare, dacă în zilele acestea de înfrigurare, când destinele unui popor de cincizeci milioane suflete erau în mâinile lui, i s'ar fi amintit de pagini ca acele scrise de dânsul cu 30 ani în urmă, sub titlul „*La colombe*”: (1)

„Admir cum pot face oamenii meseria de judecător. Să ieși dela tine dimineața și să mergi vesel și vioi spre a lovi cât te țin puterile în oameni cari poate

1) Le Grand Pan., ed. Charpentier, 1896.

au greșit (judecătorul n'a greșit el oare nici odată?) și cari ți se predau deprimați, legați, terorizați, pierduți, este o plăcere pe care nu-i este dat fiecăruia să o guste. Totuși, multor oameni cinstiți le place aceasta. Cu inima cea mai liniștită, având conștiința că ei îndeplinesc cea mai înaltă funcție socială, fără a se încurcă de ceea ce rămâne din barbaria întunecată în justiția lor, fără a căuta s'o înduioșeze cu puțină umanitate, ei cântăresc de mântuiala („de chic”) responsabilitățile în cari culpa individului este atenuată prin greșelile mediului ambiant; ei decretează dezoanarea oficială a familiilor, zdrobesc vieți omenești, supun la torturi fără nume pe cei vinovați, cași pe cei inocenți cari depind de cei vinovați, și se întorc senini la ei acasă, făcând din toată această operă de mizerie și de moarte, cu ce să întretie pacea și veselie căminului lor”.

Apoi Clemenceau, încercând să demonstreze lipsa de umanitate, de ideal, a acestei „*mașini de condamnări*” care se numește *judecător*, este de părere ca toate delicturile, ca și crimele să fie dat în competența juraților; aceștia fiind oameni ca și delicventul, accesibili la toate sentimentele cari au produs sau cari îi scuzează greșeala lui.

Scriitorul merge atât de departe, încât cere ca judecătorii, spre a-și da seama de adevăratul înțeles al pedepselor pe cari le pronunță, să fie obligați a face un modest stagiu de 15 zile, într'una din celulele închisoarei dela Mazas...

Toate acestea sunt fără îndoială niște simple „*gauloiseries*” de ale tânărului reporter Clemenceau, de care fără îndoială înroșeă mai târziu primul ministru Clemenceau, dacă cineva i le repeta.

Păcate de tinerețe!

Dar printre glume, sunt și lucruri serioase. El arată pe Christ, ca personificând prin excelență eroarea judiciară, așezat deasupra judecătorului, spre a fi văzut numai de inculpat, care ridicând ochii se înspăimântă gândindu-se: „Iată ce treabă fac judecătorii! Acel Christ, care a spus oamenilor: „Nu judecați pe alții, ca la rândul vostru să nu fiți și voi judecați de alții”, ar trebui să stea tocmai în fața judecătorului, ca să-l previe...” (2)

„Dacă judecătorul, pe patul său de moarte, ar putea avea viziunea erorilor pe cari le-a săvârșit de nevoie, cu inevitabilele lor urmări asupra vieților inocente, îndrăznesc să spun că el nu se va înfățișa cu fruntea liniștită înaintea judecătorului suprem...”

Mai târziu, *Clemenceau* a fost în măsură să-și realizeze idealul desființând judecătorii penali și dând delicturile în competența Curților cu juri. De ce nu a făcut-o? Câte executări capitale de spioni nu s'au săvârșit, pe când el era prim-ministru în Franța!

Pentru că într'un mod gândește un tânăr cu talent și fără nici o răspundere, mai ales când încă necunoscut, ține cu orice preț să atragă atenția asupra lui și altfel vede lucrurile omul matur, în mâinele căruia Patria și-a încredințat destinele ei.

Ne facem acest raționament și totuși, trebuie să mărturisim, că după citirea paginelor din care spicuim mai sus, a rămas oarecare turburare în sufletul nostru.

Să fie oare adevărat, suntem noi, sau mai bine zis devenim noi, în mod obicinuit și printr'o practică mai îndelungată, simple mașini de judecată, fără umanitate, fără suflet, fără avânt, fără ideal?

Voltaire a zis: „Cea mai frumoasă funcțiune a umanității, este aceea de a împărți justiția”, iar juriconsultul André Dupin, într'un discurs cu prilejul deschiderii anului judecătoresc: „A asigură domnia legilor și pacea între cetățeni; să rămâi impasibil în mijlocul ciocnirii pasiunilor și a agitației partidelor; a ordona, a apăra, a pedepsi în numele Cetății: ce misiune, domnilor! Cât este de admirabilă, prin mărirea pe care o prezintă! Cât este de înspăimântătoare, prin virtuțile pe cari le pretinde și răspunderea pe care o impune!”

Iar fostul decan al baroului din Paris, academicianul Henri-Robert, celebrul avocat, reproducând citatele de mai sus, apreciază de dincolo de bară: (3)

„Magistratura noastră contimporană nu a demeritat și practică acelaș cult al onoarei și al justiției, care o caracterizau odinioară...”

„Mai există încă judecători în Franța, cari sunt demni descendenți ai magistraților din Parlamentele noastre”.

Clemenceau, acest mare sceptic, în tinerețe, a cerut în plină maturitate să i se puie în cosciug florile uscate culese de pe câmpul de bătaie, stropite de sângele apărătorilor Patriei, pe care el a iubit-o ca nimeni altul și a murit cu gândul la dânsa.

De sigur, mai târziu, își schimbase părerile și despre judecători.

Un text ignorat din Codul de procedură penală este art. 60, care permite oricui să se constituie parte civilă înaintea judecătorului de instrucție, cu efectul de a pune — în mod mecanic — acțiunea publică în mișcare.

Astfel, fără ca acțiunea publică să fie deschisă prin rechizitor introductiv înaintea judecătorului de instrucție, dacă cineva adresează acestuia o plângere pentru vreun delict sau crimă, constituindu-se parte civilă, judecătorul este obligat să se pronunțe asupra ei printr'o ordonanță, care se comunică, spre a face să curgă în contra ei termenele de atac.

Un judecător face cercetări conf. art. 45 pr. pen., deci fără rechizitor. Cu acest prilej și în legătură cu

2) Se știe că pledând în afacerea *Zola-Dreyfus* avocatul Clemenceau pe când vorbea, întinzând brațele către imaginea divină a lui Christ, a strigat: — „Iată victima celei mai îngrozitoare dintre erorile judiciare!”

3) L'avocat par Henri Robert, edit. Hachette.

cercetările acestea, el primește o plângere contra lui X., reclamantul constituindu-se parte civilă. X. devine astfel prevenit, iar judecătorul, trebuie să se pronunțe printr'o ordonanță dacă găsește sau nu contra lui caz de urmărire.

Dispozițiile acestea completează pe cele din art. 178 pr. pen., cari dau dreptul părții pretinse lezată să intenteze acțiune penală directă înaintea tribunalului corecțional.

Dintr'o statistică făcută la parchetul Senei, s'a constatat că din 3000 asemenea plângeri adresate judecătorilor de instrucție, aproape 80% au luat sfârșit prin ordonanțe de neurmărire.

Se face deci în mod evident un abuz, care trebuie să înceteze. D-nii André Hesse, președintele comisiunii de legislație civilă a Camerei franceze, și Jean Bosc, senator, au luat inițiativa, unui proiect de lege prin care să se ieie măsurile impuse de logică și echitate pentru îndreptare.

Orice plângere abuzivă trebuie să fie reprimată, dând loc la despăgubiri civile și chiar în caz de rea credință, la o acțiune penală.

Cum, și la noi se observă zilnic așezarea abuzuri, iar disp. art. 298 c. pen. cari pedepsesc denunțările calomnioase s'au dovedit a nu fi destul de eficace, se impune legiferarea unor sancțiuni mai drastice.

Nu cunoaștem sistemul preconizat în Franța. Soțotim însă că orice plângere directă cu constituire de parte civilă, fie la judecătorul de instrucție, fie la tribunal, ar trebui să ducă în mod necesar la o ordonanță de urmărire sau la o hotărîre de condamnare. Numai, dacă plângerea nu se dovedește întemeiată, condamnarea la penalitate și daune să se pronunțe *in contra reclamantului*.

Relativ la interdicția miniștrilor justiției de a practica avocatura, reproducem rândurile pe cari fostul decan al baroului din Paris, d. Henri Robert, celebrul avocat, membru al Academiei franceze, le scrie în „*Les Annales*” (4) atunci când reamintește personalitatea unui alt eminent confrate de barou, defunctul Louis Barthou, fost deputat, senator, președinte de consiliu și membru al Academiei franceze:

„*Semn particular: el nu a vroit nici odată să pledeze pentru a nu fi tentat să-și puie influența politică în serviciul clienților săi*”.

În acest omagiu, pe care un avocat îl aduce confratelui său, găsim exemplul celei mai înalte moralități, și îl semnalăm în complectarea celor scrise de noi privitor la chestiune, în *Curierul* lunii precedente.

Pentru oameni de talia unui Barthou, este evident că nu ar fi nevoie de o lege în sensul celei în discuție.

Dar, tot în aceiași serie de amintiri, descriind „*tipuri à la Daumier*”, d. Henri Robert, evocă figura unui

procuror-general ce își asigurase reușita carierei, aducând servicii unui avocat, pe care întâmplările politice îl făcuse ministru de justiție.

„Pledând înaintea Curții de apel din X., avocatul scăpă jos creionul său. Atunci magistratul se repezi spre a-l ridica și îl dădu avocatului, făcându-i un mare salut.

„Câteva luni trecură. Avocatul deveni ministru de justiție, iar magistratul fu înaintat la Paris”.

Cităm tot din cartea lui Henri Robert...

Legea numită pentru combaterea alarmismului este destinată să reprime faptele acelora cari, cu rea credință, răspândesc prin vorbă sau prin scris, știri mincinoase de natură a provoca panică printre cetățeni.

Constituția garantează tuturor libertatea de a gândi și a-și exprima „*ideile și opiniile lor, prin grai, prin scris și prin presă.*” — art. 25 din pactul fundamental.

În scopul acesta, competența de a judeca delictele politice și cele de presă, este atribuită curților cu juri, cenzura preventivă a publicațiilor prohibită, iar arestul preventiv în materie de presă interzis.

Ce este un delict politic sau de presă? Art. 25 din Constituție are grija să le definească: „*abuzul acestor libertăți*”, adică abuzul de a-și exprima ideile și opiniile, sau mai bine zis exprimarea lor abuzivă, prin grai (delict politic) și prin scris sau presă (delict de presă), *în cazurile determinate de codul penal*”.

Trebuie să observăm că ceea ce Constituția garantează fiecăruia dintre noi, este putința liberei *exprimări a ideilor și opiniilor*. Dar numai atât.

Când însă cineva anunță în public, prin grai sau scris, minciuni sfruntate, destinate să creieze o panică (cine știe în ce scop, desigur că nu în unul bun) printre cetățeni, se mai poate spune oare că acela nu face alta decât își exprimă ideile sau opiniile?

De ex.: S'a anunțat prin ziare că Statul nostru, ne mai având bani, va plăti salariile funcționarilor cu bonuri de tezaur sau că tot slujbașul va căpăta în fiecare an un concediu de o lună, fără a primi lea-fa pentru acest timp.

Se poate spune oare că autorul acestei minciuni, nu a făcut alta decât să-și exprime ideile sau opiniile sale? Mai este el îndrituit a pretinde să fie judecat de jurați în asemenea împrejurări, sub înțelesul că a comis un delict politici sau de presă?

Ori, o lege care prevede și sancționează asemenea delict, conform procedurii dreptului comun, ar fi departe de a violă Constituția. Mai mult încă, chiar Constituția însăși trimite la judecata tribunalelor ordinare, îndemnurile directe la rebeliune (art. 26 § c).

Statul, siguranța lui, unitatea lui națională, se găsesc uneori în stare de *legitimă apărare*; aceasta și numai această împrejurare îndreptățește pe legiuitorul ordinar să ia dispozițiuni penale cu sancțiuni mai

4) *Les Annales*, 4 mars 1930, seria de articole: *Le monde et la ville. Souvenirs de Henri Robert*.

eficace, decât cea a unei judecăți la Curtea cu juri, fără arestarea preventivă a delicvenților.

Nici o apărare nu este prea severă, atunci când este vorba de ordinea publică și creditul Statului, sau a instituțiilor de credit garantate de Stat. Constituția nu a putut acoperi asemenea fapte.

Nu mai puțin adevărat este însă, că există o limită, și pentru apărarea *creditului* unei oarecare instituții financiare, care nu este de Stat, a unei întreprinderi private sau chiar a unui simplu cetățean, competența Curții cu juri nu ar putea fi eludată în asemenea împrejurări, decât cu călcarea Constituției.

Mai mult încă, nu vedem — în aceste cazuri — interesele cărui anume „departament” ar fi lezate, pentru ca unul din șefii acestui departament să poată avea inițiativa sau să dea aprobarea cerută de lege pentru deschiderea acțiunii publice.

Legea mai apără „liniștea cetățenilor...” Expresiune foarte vagă, deci susceptibilă de multe interpretări.

Iată un om politic, iată un ziarist; primul cu vorba, al doilea cu scrisul, discută, critică aspru actele guvernului. Exprimând astfel ideile sau părerile lor, este cu putință ca ei să producă oarecare panică și neliniște printre cetățeni.

Totuși, tocmai dreptul acesta și numai acesta de a controla și discuta actele guvernului, este acela pe care Constituția îl garantează fiecăruia dintre noi. Dacă în critica formulată, omul politic sau ziaristul, vor întrece limitele fixate de Codul penal, atunci de sigur ei comit un delict politic sau de presă, de competența Curții cu jurați, fără putința arestării preventive în ultimul caz.

Orice lege ar dispune altfel, violează Constituția.

Criza de magistrați... în Franța a fost relevată în Camera franceză, ședința dela 1 Aprilie a. c., de către d. *André Hesse*, președintele comisiei de legislație civilă și criminală, cu prilejul discuției asupra legii de reorganizare a tribunalelor de prima instanță. Pentru complectarea efectivului necesar ar mai fi nevoie de un număr de 516 — cinci sute șase spre zece — magistrați, cari nu se găsesc din pricina micimei salariilor.

Celebru avocat *de Monzie*, fost ministru, intervenind în discuție a susținut necesitatea înființării judecătorului unic, care se impune nu numai pentru motivul practic că fiind mai puțini judecători, ei vor putea fi retribuiți mai bine, dar chiar pentru rațiuni de înaltă moralitate. „Punându-se un singur om — a spus d-sa — acolo unde astăzi sunt trei, se va mări și demnitatea în același timp cu responsabilitatea acestuia”.

Spiritualul romancier și cronicar *Clement Vautel*, ocupându-se de chestiune, într'unul din filmele sale, pe cari le publică zilnic în „*Le Journal*”, constată că astăzi toată lumea vrea să fie avocat, în timp ce

nimeni nu mai dorește să intre în magistratură, pentru două motive:

Întâi, profesiunea de magistrat hrănește prost pe omul care o alege și al doilea, magistratul a pierdut cea mai mare parte din prestigiul său social, într'o lume „în care singurele titluri valabile sunt acele cari se cotează la Bursă și unde magistratul nu mai produce nici un efect sub hermina lui, cu atât mai mult că această hermină este curat blană de iepure...”

De aceia ziaristul aprobă în totul părerile d-lui *de Monzie*, care înțelege să „doreze” din nou galoanele decolorate ale tocei judecătorești, reducând numărul magistraților, pentru a putea „onora” pe cei cari rămân.

Fără a susține necesitatea reînființării judecătorului unic, noi om arătat că singurul sistem de a ridica prestigiul întregului corp judecătorec este reducerea simțitoare a numărului magistraților și salarizarea omenească a celor cari vor rămâne.

Totuși se înființează într'una posturi noi, secții noi, instanțe noi, fără a se ține seamă de strigătul de alarmă al magistraților deja în funcție, cari prin pana celor mai autorizați dintre dânsii, au scris în diferite rânduri că *salariile actuale nu permit magistraților corecți o viață corectă*, atunci când au o familie de întreținut și nu posedă altă avere.

Dar cine are urechi să audă?

Femeile în magistratură nu au fost admise de Camera franceză, cu toate că tânărul deputat *André Bardou* a propus această soluție, pentru remedierea crizei de magistrați, ce se resimte acolo. Totuși, propunerea a întrunit un număr însemnat de voturi; (două sute; contra 378 voturi) ceea ce înseamnă că dacă proiectul a căzut, în schimb au rămas unele speranțe pentru viitor.

„*Le Journal*”, într'o sugestivă caricatură, datorită cunoscutului artist *Abel Faivre*, înfățișează modul cum își închipuie Camera, că s'ar petrece intrarea în ședința unei Curți de apel, dacă ar fi compusă exclusiv din femei.

Aprodul grav anunță: „*Domnilor, intrați Curtea!*”

Cu roba sub măsură de scurtă, având cercei în urechi și tocele așezate ștregărește pe cap, făcând tot soiul de grații, cele două consilieri se pregătesc să apară în sala de ședințe, în timp ce prezidenta, mai bătrână, grasă și grosolană, cu o figură rotundă pe cale de descompunere, își drege în grabă buzele cu roș, privindu-se în oglinda de din dosul unui... Cod.

Am fi curioși să vedem cum ar înfățișa artistul această scenă, dacă magistrații cari compun Curtea, ar fi de ambele-sexe?

Lăsând satira la o parte, experiența făcută cu admiterea femeilor în barou, este destul de concludentă. În afară de unele excepții, tinerele licențiate, după ce depun jurământul, funcționează câțva timp ca secretare pe lângă vreun avocat, pentru ca apoi să dis-

pară, rând pe rând. Câte din ele ajung să pledeze? Ori, nimic nu ne îndrituește să credem că ele vor reuși mai bine de cealaltă parte a barei. Delicat, ministrul de justiție din Franța, s'a opus la admiterea femeilor în magistratură, observând că „aceasta ar pricinui oarecare surprindere în opinia publică”.

Socotim însă că s'ar putea face o încercare admittându-se femeile în posturile dela judecătorii de o-coale rurale, dar și aceasta, sub anumite condițiuni. În Franța o lege recentă permite însă femeilor accesul în greșele instanțelor judecătorești.

Există femei mult superioare bărbaților din toate punctele de vedere. Totuși nu au putut reuși la bară. Temperamentul lor, cu mult prea sensibil, le împărțea de exercițiul unei cariere care pretinde în prim rând o mare doză de sânge rece. Apoi, prin firea ei, femeia *subiectivează* peste măsură atât ideile cât și faptele, gândind și văzând printr'o prizmă cu totul personală, inaccesibilă unei judecăți obiective. Ori, *obiectivitatea* este prima însușire ce se cere dela un magistrat, și chiar pentru a face un bun avocat.

Dar la noi problema este încă departe de a se pune.... Candidații masculini pentru funcțiunile judecătorești foiesc prin culoarele ministerului de justiție, așa că șeful departamentului nu are decât „*Embarras du choix*”...

EUGEN PETIT,

Consilier la Curtea de Apel din Iași

IARĂȘI UNIFICAREA

Mărturisesc că sunt unul dintre partizanii unificării fără condiții prin extinderea legiurilor vechiului regat în toate ținuturile realipite.

Două sunt argumentele pe care le invoc cu toată căldura: necesitatea națională și necesitatea socială.

Am avut fericirea să văd realizându-se marea Unire, am putut vedea cu ochii sacrificiile de tot felul ale vechiului regat pentru ca să se realizeze această unire, sacrificii pe care împrejurările au făcut să fie mai mari ca ale fraților noștri din celelalte provincii; și mi-e dat să văd cum din cauza menținerii a atâtor legislații și practici ale cotropitorilor de ieri, marea operă își pierde din strălucirea pe care trebuie s'o aibă.

Nu e suficient că printr'un strălucit fapt de arme am reușit să ne desrobim frații. Dacă apoi nu introducem și legile noastre, zadarnică a fost efortarea. S'a spus că legile noastre sunt mai proaste ca cele găsite în nouile provincii; oare nu e o dovadă strălucită contrară că de când le avem am reușit atât de complet să trecem în rândurile țărilor civilizate?

Uităm că grație legilor care le-am avut, a felului nostru de a fi am reușit o mână de oameni fiind,

înconjurați de toate părțile de dușmani puternici, să ne menținem neatârnată în decursul atâtor secolii, ca apoi numai după 50 de ani de independență să liberăm toate ținuturile Românești? Și aceasta datorită numai culturai dela care ne-am adăpat. Dacă frații noștri ardeleni n'au putut timp de o mie de ani să scape de jugul ungușilor, aceasta se datorește numai sistemului ungușesc de a-i sili să primească o cultură greoaie și molatică, pe care azi totuși li se pare atât de greu de părăsit.

Nu e nevoie ca foștii cotropitori să fie de drept stăpâni a o parte din ținuturile noastre, din moment ce noi tolerăm ca legile, obiceiurile și practicile lor să fie menținute, ei sunt stăpânii de fapt și poate lucrul e mai grav.

Se va spune că exagerez. Ași dori însă ca reguștenii atunci când vin prin ținuturile realipite să aibă curiozitatea să între pe la autorități și să observe modul de lucru al acestora. Nu se vor crede în România. Incepând dela firmele oficiale, ca „*Poliția de Stat*”, „*Primărie Comunală*”, titlurile complicate ale unor magistrați dela anumite instanțe și până la modul de funcționare al serviciilor publice, totul miroase a străin.

Să piardă cineva câteva ore să asiste la ședințele Tribunalului; să vadă că la unele instanțe locul avocatului e pe aceeaș estradă cu al magistraților; că numeroși avocați se intrerup din pledoarie și vorbesc ungușeste fie cu colegii lor fie cu părțile, deși aceștia știu românește; că sunt cazuri când avocații refuză să se ridice când pledează, iar dați în judecată sunt achitați (vezi speța în „*Dreptatea*” No. 3) că martorii și părțile se prezintă în instanță aroganți și ostentativ refuză să vorbească românește; că faimoasele formulare judecătorești sunt modele de ineptie; să citească recursurile și apelurile avocaților în care expresiunile jignitoare la adresa magistraților abundă, abea atunci își vor da seama de dreptatea cauzei ce susținem.

Cine ar crede că astăzi în Ardeal mai există taxa pe „*fumuri*”, cum am avut noi pe vremea fanarioșilor; că procesele sunt interminabile și fantastic de costisitoare, că funcționarii publici au drept de a încasa taxe dela persoanele care solicită intervenția lor, că licențiatului dela București i se cere examen de diferență pentru a fi primit la doctorat la Cluj; că în fine toate vechile practici sunt încă în vigoare!

Toată această stare de lucruri creiază acea dezi-luzie pe care se spune că frații noștri o încearcă. Având mai multă inițiativă tot nouă ne revine rolul de a o remedia; și aceasta trebuie făcut și repede și cu energie.

ZED.

P R E F A Ț Ă

Vol. 1 Drept Comercial comparat de Prof. M. Hacman, apărut astăzi în Editura „Curierul Judiciar“

În primul loc, cartea aceasta este un manual. Ea deci tratează, în mod sistematic, întregul cuprins al dreptului comercial, astfel cum acest vast cuprins a fost creat de comerțul modern, ajuns la apogeul vremelnic al dezvoltării sale uriașe. Aiurea, acest lucru s'a făcut de mult în repețite rânduri și de autori mult mai autorizați. La noi însă această tratare a unei materii de drept se găsește numai în primele sale începuturi, abstracție făcând de unele excepții remarcabile. Astfel fiind, autorul a crezut necesar să umple, cu contribuția sa, o lacună, pe care el o considera simțitoare, a doctrinei noastre naționale.

Cartea de față însă mai face încercarea să producă dovada că astăzi nu se mai poate trata dreptul comercial în cadrele legislației naționale, aceste cadre fiind mult prea înguste. Ținând cont de caracterul pronunțat cosmopolit al comerțului modern, și dreptul comercial nu mai poate fi decât un drept internațional. Iar dacă totuși un drept comercial internațional codificat încă nu există, este numai că o reacțiune de ordin politic a Statelor internaționale s'a opus până acuma, adesea cu o îndârjire refractară, creării unui atare drept. Cum însă orice progres este rezultatul unei lupte învingătoare și cum comerțul, în luptele sale seculare contra miopiei legiuitorilor din trecut, a cucerit mai întâi țara, mai târziu continentul iar astăzi lumea întreagă, nu mă îndoiesc că poate chiar într'un viitor foarte apropiat el va da lumii un singur drept comercial.

Condițiunile esențiale pentru crearea acestui drept, comerțul le-a produs deja, silindu-i pe legiuitorii moderni să însereze în Codurile lor naționale dispozițiuni conforme cari, deocamdată, sub forma unor principii generale, înlesnesc foarte mult reglementarea chestiunilor de drept, create de raporturile comerciale internaționale. În adevăr, până și dreptul englezesc, care dealtfel se complăce într'un fel de splendid isolation juridic, nu se poate lipsi de astfel de principii generale. Iar pe continentul european, aceste principii au apropiat legislațiile comerciale naționale atât de mult una de alta, încât studiul comparat al acestor legislații dovedește cu prisosință că deosebiriile cari mai există între ele sunt numai de natură secundară. Dar și foarte multe din aceste deosebiri dispar cu totul în acele legislații cari sunt numai produsul unui împrumut legislativ.

Iată, în rezumat succint, considerentele cari l-au determinat pe autor să dea cărții sale cuprinsul unui drept comercial comparat. Pornind dela ideea că astăzi există numai două cel mult trei drepturi comerciale, dominante și ele mai mult pentru motive de ordin politic, cari sunt dreptul anglo-american, cel

francez și cel german, el s'a ocupat, intrând și în amănunte, de aceste trei drepturi, punând alături de ele și dreptul italo-românesc. Acest fel de tratare a unei materii de drept pozitiv de importanța dreptului comercial, i s'a părut autorului cu atât mai necesară într'o țară în care, ca în România, bogățiile naturale au trezit un interes foarte mare al comerțului mondial, interes ce pare a lua încă proporții.

Lucrarea întreagă se compune din două volume. Acest prim volum cuprinde: Partea generală — Dreptul comerciantului fizic — Dreptul obligațiunilor comerciale, pe când al doilea volum, care va apărea în scurtă vreme, va trata despre Dreptul societăților comerciale și Dreptul titlurilor de valoare.

Tratând materia în acest cuprins, considerabil lărgit și având încă și grija să o trateze într'un mod cât se poate de conștiincios fără însă a se pierde în amănunte inutile, autorul își dă foarte bine seama că această primă încercare a unei inovații doctrinare nu se poate să fie lipsită și de greșeli. Pentru acest motiv el va fi chiar foarte recunoscător, când cărții sale i se va face o critică obiectivă, cât mai largă, de care el să se poată folosi la o eventuală a doua ediție.

Îmi incumbă însă și o prea plăcută datorie să aduc și în acest loc viile mele mulțumiri atât colegului meu, Domnului profesor D. Găleşescu-Pyck cât și Domnului avocat I. Zadik cari, fiecare în felul lui, mi-au oferit concursul lor foarte prețios la editarea cărții mele. Nu mai puțin mă simt dator să exprim mulțumirile mele deosebite și Domnului avocat Ion S. Codreanu, Director general al ziarului „Curierul Judiciar”, care cu multă prevenire mi-a primit cartea în editura acestui ziar atât de valoros.

M. HACMAN.

Cernăuți, 1 Mai 1930.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA I-a

Audiența dela 6 Noembrie 1929

Președinția D-lui C. M. IONESCU, Consilier
Deciziunea Civilă No. 613

Dreptul de redevență petroliferă. Drept real sau drept de creanță, opozabil prin notificare deținătorului concesiunii, sau aceleia care exploatează.

Obligațiunea de transcriere nerezultând din lege, nu este obligatorie. Prioritatea între mai multe cesiuni se va da aceleia notificate mai întâi conform art. 1393 cod civil.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Zamfir Răducanu, în contra sentinței civile cu No. 224 din 927 a Tribunalului Prahova Secția IV-a, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea civilă intentată prin petițiunea înreg. sub No. 10.838 din 926, în contra părâților: Virgil Tacit, I. Koppes, Inginer Petre Dăscălescu, Societatea Steaua Română, prin reprezentanții săi legali, Societatea Petrol Latina, prin reprezentanții săi legali, Henry Iaroslavici și Cristoph D'Aponte, introdus

în cauză după cererea Societății Steaua Română, prin procesul-verbal cu No. 3591 din 927, obligând pe reclamant să plătească pârâtului Cristoph D'Aponte suma de lei una mie.

Având în vedere susținerile părților și lucrările din dosar.

Având în vedere motivele cuprinse în sentința apelată pe care Curtea găsimu-le exacte în fapt și întemeiate în drept, le adoptă în totul.

Considerând că nu este suficient să se demonstreze că dreptul de redevență este un drept real sau că nu este un drept de creanță, spre a se deduce de aci obligațiunea de transcriere, de oarece chiar dacă ar fi exactă susținerea apelantului, că dreptul de redevență ar fi un drept real, încă n'ar fi suficientă aceasta pentru a putea invoca cu succes în contra intimațiilor autoritatea transcrierii actului său, ci mai trebuie să dovedească că ar exista o dispozițiune legală care să prevadă expres transcrierea acestui drept în registrul special, deoarece nu toate drepturile reale sau acelea care nu sunt creanțe se transcriu, iar fără obligație de transcriere nu poate exista preferință sau decădere.

Având în vedere că apelantul atât înaintea primei instanțe cât și în apel invoacă și dispozițiunile art. 722 al. 9 din proc. civilă, care impune transcrierea cesiunilor de venituri pe mai mult de doi ani, susținând că redevența nefiind altceva decât cesiunea veniturilor, pe mai mult de doi ani, trebuie transcrisă.

Considerând că, în afară de motivele cuprinse în sentința Tribunalului, redevența din produsul exploatării subsolului nu poate fi considerată în nici un caz ca venit, deoarece prin exploatare se epuizează materia, se distruge substanța lucrului, ceea ce exclude ideea de venit; că prin urmare, nefiind vorba de cesiune de venituri, ci de un drept special, nu se poate vorbi de obligațiune de transcriere dedusă prin analogie.

Că, de altfel nu se poate invoca în speță obligațiunea de transcriere în registrul ordinar, așa cum prevede art. 722 al. 9 din proc. civilă, ci de obligația de transcriere în registrul special, de oarece apelantul invoacă prioritatea transcrierii făcând în registrul special, iar nu în registrul ordinar. Or, atât timp cât nu se aduce dovada existenței unui text de lege care să impună această transcriere, nu interesează dacă există obligațiunea de a transcrie un asemenea drept în registrul ordinar.

Având în vedere că apelantul mai susține că notificarea făcută de intimatul H. Iaroslavici în 1920 ar fi inopozabilă terților, deoarece s'a făcut într'un timp în care dreptul de redevență nu născuse încă.

Având în vedere că deși realizarea dreptului de redevență începea în 1926, totuși, acest drept viitor a fost creat în 1919 prin actul de concesiune autenticat la No. 2100 și transcris la No. 955 din 1919; că din momentul creerii lui se poate ceda valabil, chiar înainte de a deveni exigibil.

Considerând, că odată ce legea a creat procedura notificării pentru conservarea cesiunei dreptului de creanță și opozabilitatea ei față de terți, această procedură este valabil aplicată ori cărei cesiuni de creanță, chiar acelora care se realizează în viitor, de oarece notificarea nu are singura misiune de a înștiința pe debitor de a nu plăti greșit, ci și pe acea de a face cesiunea opozabilă terților, interes care există necontestat chiar înainte de exigibilitatea dreptului, și numai din momentul cesiunei acestui drept.

Pentru aceleași considerațiuni, nu interesează în rezolvirea priorității cesiunilor, chestiunea dacă debitorul a plătit sau nu până în momentul procesului, de oarece, independent de chestiunea plății, cesiunea notificată ulterior este singură valabilă, așa cum prevede art. 1595 cod. civil.

În ce privește obiecțiunea că notificarea cesiunei a fost

adresată de intimatul H. Iaroslavici, numai inginerului V. Tacit, iar nu și asociaților acestuia.

Având în vedere că din verificarea actelor aflate la dosar și depuse în copii de însuși apelantul rezultă că, numai V. Tacit figurează în contractul de concesiune ca titular al dreptului de a exploata terenul și tot el s'a obligat a plăti redevența constituită în favoarea proprietarilor, că deși ulterior, prin declarațiunea transcrisă la No. 2775 din 1919, recunoaște că mai are doi asociați, aceasta privește numai regularea raporturilor bănești între asociații cari au dat mandat inginerului Tacit, nu numai de a lua pe numele său concesiunea după cum se arată în declarațiunea menționată, dar chiar de a consolida numai, pe numele său la 11 Septembrie 1920, deci posterior declarațiunei și a se pune el singur în posesie la 30 Noembrie 1921, prin procesul-verbal aflat la dosar; că din toate aceste acte rezultă neîndoios că titular al concesiunei și obligat la plata redevenței a fost numai inginerul V. Tacit, care a avut mandat tacit dela asociații săi.

Că de altminteri fiind vorba de un drept de concesiune indivizibil prin natura sa, notificarea adresată unuia este operantă pentru toți ceilalți asociați, mai ales că în speță interesează opozabilitatea față de terți — iar nu liberațiunea debitorului.

Că dar și această obiecțiune este neîntemeiată.

Considerând că fiind astfel, apelul de față este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată, pe carea Curtea o admite și apreciind, fixează aceste cheltueli la suma de trei mii lei.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca nefondat apelul, etc.

TRIBUNALUL JUD. PRAHOVA SECȚIA IV-a.

Audiența de la 8 Decembrie 1927

Sentința Civilă No. 224 *)

Tribunalul,

Asupra acțiunei intentate de Zamfir Răducanu, domiciliat în comuna Bordeni jud. Prahova, prin procuratorul D-sale d-l avocat N. Zamfirescu, contra următorilor :

1) Virgil Tacit, 2) I. Coppes, 3) Inginer P. Dăscălescu toți domiciliați în Ploești, primul în str. Petre Cînta, al II-lea str. Mihail Eminescu Nr. 12 bis, al III-lea în Bulevardul Ferdinand Nr. 7, 4) a Societății Steaua Română domiciliată în București B-dul Carol Nr. 5, 5) a Societății „Petrol Latina” domiciliată în București str. C. A. Rosetti Nr. 10 și al 6) a D-lui Henry Iaroslavici domiciliat în București, str. Olari Nr. 20, în scopul :

a) De a fi obligați primii cinci să-i servească cu începere de la 15 Noembrie 1926, până la 15 Noembrie 1946, redevența de 1% din producția brută ce va rezulta prin exploatarea terenului în suprafață de 14 hectare 5110 m. p., concesionat cu actele transcrise special în registrul petrolifer sub Nr. 1510 din 1919 și 955 din 1919 de Tribunalul Prahova și consolidat cu hotărârea Nr. 5 din 11 Septembrie 1912 confirmată prin decizia Curții de apel din București cu No. 242 din 1921, teren situat în comuna Scorțeni, la localitatea Runcu (Jud. Prahova); și

b) De a se constata că actul de cesiune referitor la zisa redevență intervenit între G. Scorțeanu ca cedent și H. Iaroslavici ca cesionar, transcris în registrul special petrolifer al Tribunalului Prahova sub Nr. 198 din 1920 este neopozabil reclamantului;

*) Confirmată prin decizia Curții de Apel Buc. s. I No. 615 din 1929 publicată tot în acest număr la pagina...

Considerând că în fapt se constată următoarele :

Prin actul de cesiune autentic de Trib. Prahova sub Nr. 2100 din 1919 și transcris special petrolifer la același Tribunal sub Nr. 955 din 1919, Eugeniu Scorțeanu a dat în concesiune D-lui Virgil Tacit un teren specificat în hotărârea de consolidare cu Nr. 5 din 1920 a Comisiunii de Consolidare din Jud. Prahova, teren din care numitul împreună cu asociații săi I. Coppes și P. Dăscălescu în baza asociației, ce rezultă din declarațiunea transcrisă special petrolifer la Trib. Prahova sub Nr. 2773 din 1919, au cezionat în felul următor :

9 (nouă) hectare 8055 m. p. societății „Steaua Română” cu actul autentic de Trib. Prahova sub Nr. 65 din 1922 și transcris special la același Tribunal sub Nr. 70 din 11 Ianuarie 1922, iar cu actul autentic de Trib. Ilfov sub Nr. 4348 din transcris special petrolifer la Trib. Prahova sub No. 1602 din 1924 — au cezionat societății „Țițeiul” astăzi „Petrol Latina” un hectar 4935 m. p.

Prin actul de cesiune menționat, autentic sub Nr. 2100 transcris sub Nr. 955 din 1919, s'a recunoscut lui Eugeniu Scorțeanu o redevență de 1.20% personal în calitate de moștenitor al defunctului Ion Scorțeanu și 1.20% ca cumpărător al drepturilor fratelui său Gheorghe.

Eugeniu Scorțeanu transmite fratelui său Gheorghe Scorțeanu 1.20% punct de redevență, cu actul transcris în registrul special petrolifer de Tribunalul Prahova sub Nr. 5788 din 1919, punct ce-i fusese recunoscut D-sale ca moștenitor, prin menționatul act transcris sub Nr. 955 din 1919, iar G. Scorțeanu transmite această redevență de 1.20% prin două acte și anume: prin actul transcris special petrolifer la Tribunalul Prahova sub Nr. 28 din 1920 lui Eugeniu Scorțeanu, și prin actul transcris special petrolifer sub Nr. 198 din 1920 lui Henry Iaroslavici.

Eugeniu Scorțeanu, care avea pentru acel 1.20% punct de redevență, act transcris anterior lui Henry Iaroslavici, — cesionează dreptul său de 1.20% astfel :

1% reclamantului Zamfir Răducanu și 0.20% inginerului Dăscălescu.

Henry Iaroslavici își asociază la 29 Aprilie 1920 pe Cristophe d'Aponte cu drepturi egale asupra acelei redevențe. La 9 Aprilie același notifică lui Virgil Tacit, unul din autorii societății de petrol Steaua Română (singura ce forează astăzi) menționatul act de obținerea acelei redevențe de 1.20% transcris sub Nr. 198 din 1920.

Cristophe d'Aponte asociatul său comunică cu notificarea Nr. 66.747 din 14 Decembrie 1926 actul său de asociație cu Henry Iaroslavici, numitei Societăți de petrol Steaua Română.

Litigiul poartă asupra redevenței de 1% (unu la sută) obținută de reclamantul Zamfir Răducanu, pe care d-sa o pretinde opozabilă lui Henry Iaroslavici, ca având transcripțiune anterioară.

Soluțiunea juridică a acestui litigiu între cei doi imprincipiați depinde de natura juridică a dreptului de redevență.

In drept: Având în vedere că dreptul de redevență examinat în natura lui intimă, constă în dreptul pe care-l are titularul lui de a pretinde ca din produsul exploatării miniere, să-i se dea o anumită cantitate proporțională de substanță extrasă ori de bani; deci dreptul redevențiarului nu i-a naștere de cât în momentul când produsul exploatării este obținut, — ca consecință până atunci titularul lui nu are deci nici un drept asupra substanței minere neexploatate, — asupra minei; (Carpentier, Repertoire General alphabétique du droit français Tom. 27 pag 834);

Având în vedere că dacă dreptul redevențiarului nu constă decât în, a pretinde de la exploatator o cotă convenită din substanța minieră extrasă or de equivalent în bani, — ca consecință natura juridică este prin aceasta caracterizată, ca nefiind de cât efectul raportului de obligațiune a unei

anumite prestațiuni, pe care exploatatorul o datorește redevențiarului.

Având în vedere că, atunci când titularul unui drept, poate pretinde un anumit fapt de la o altă persoană numită debitor, care poate să constea dintr'un fapt pozitiv, o „prestațiune” sau arareori dintr'un fapt negativ — o „abținere”, — dreptul ce se naște pentru el, este un drept de creanță — spre diferență de cazul când titularul dreptului, având un lucru în directă sa stăpânire, în virtutea unui raport imediat opozabil ori cui, dobândește un drept real (Planiol et. VI-a Tom. I. pag. 656—657, Aubry et Rau Tom. II paragraf. 172 ed. V-a);

Având în vedere că această diferență esențială între aceste două drepturi a făcut pe comentatorii vechi, să întrebuițeze și formula de „jus in re” pentru cel care are un drept real, spre diferență de „jus ad rem”, dreptul pentru creditor, titularul unui drept de creanță; înțelegându-se prin aceasta că titularul unei creanțe și-o realizează obținând obiectul datoriei, prin intermediul aceluia ce datorește — debitorul, spre diferența de titularul unui drept real, ce nu are intermediar (opus citat pag. 662);

Având în vedere deci, că din acest examen analitic al naturii intime a dreptului redevențiarului mai înainte de examinarea legislațiunii noastre, rezultă până la evidență, că dreptul de redevență este un drept de creanță;

Având în vedere că în legislația noastră dreptul de redevență este un drept de creanță și pentru motivul că nu există nici un text de lege care să-l caracterizeze ca drept real; Că prin art. 1 din legea de consolidarea dreptului de a exploata petrolul și ozocherita pe proprietățile particulare, se caracterizează natura juridică a dreptului concesiionarului de a exploata și exploata terenurile petrolifere ca fiind un drept real mobilier, iar prin art. 2 din acea lege se stabilește opozabilitatea lui față de terți prin transcrierea actului de concesiune ori de cesiune a concesiunii, în registrul special de transcripțiuni ținut la Tribunalul situațiunii imobilului, — însă prin nici un text din numita lege ori din legea minelor și cu atât mai mult din altă lege nu se caracterizează natura juridică a dreptului de redevență; așa în cât acest fapt urmează să fie stabilit de jurisprudență printr'o analizare intimă a naturii lui coroborată cu conceptul principiilor generale;

Având în vedere că întru cât din examenul analitic de mai sus, pentru caracterizarea naturii juridice a celui drept, sprijinit în complectarea lui pe principiile generale și pe lipsa unei caracterizări speciale, în legea de consolidare, ori în vre-o altă lege, rezultă că dreptul de redevență este un drept de creanță, ca consecință, în privința opozabilității față de terți în caz de cesiune, urmează să se aplice principiile care guvernează materia drepturilor de creanță adică obligațiunea pentru titularul dreptului de redevență, de a face modificarea ori de a primi o acceptare autentică de la debitor cedată conform art. 1393 din codul civil;

Considerând că și în legislațiunea franceză dreptul de redevență este considerat ca un drept de creanță și se aplică în consecință aceleași formalități pentru opozabilitatea lui față de terți, ca și pentru drepturile de creanță (Carpentier, opus citat. Pandectes Fr. Mines Nr. 1220, 1245, — D. 49. 1. 74);

Considerând că în conformitate cu art. 1393 din codul civil, cezionarul unei creanțe, nu poate opune dreptul său la o a treia persoană de cât după ce a notificat debitorului cesiunea, ori după ce debitorul i-a declarat într'un act autentic că o acceptă;

Considerând că nu s'ar putea obiecta, că art. 722 al. 9 din pr. civ. prevede că cesiunile de venituri pe un timp mai mare de doi ani, se transcrie, de oarece acest articol, este complectarea în parte a articolului 1396 din codul civil care

se referă la creanțele cu garanții, precum creanțele privilegiate, ipotecare, ori cu cauțiuni, căci numitul articol din procedura civilă este pus sub capitolul XI ce poartă ca titlu „Transcrierea actelor de strămutarea și urmărirea proprietății, despre inscripția privilegiilor, ipotecilor și amanetelor”; și dispunând transcrierea în registrul ipotecar, nu s'a referit decât la ceziunea creanțelor ipotecare ori privilegiate de care ceziunea vorbește Igiuitorul codului civil în art. 1396, omițând să se spună însă în același articol, că se transcrie ceziunea acelor creanțe, când se referă la venituri pe un timp mai mare de doi ani, ceiace spusese mai sus în art. 1394 acelaș cod, vorbind de creanțele de chirii ori arenze; că deci, prin citatul articol din procedura civilă, legiuitorul a complectat acea lacună: că aceasta este interpretarea doctrinală (Comp. Alexandresco, tom, 8, pag. 808 ed. 1905 și tom, 5 pag. 179 ed. 1898 cu citațiunile).

Că deci art. 772 al. 9 din pr. civ. nereferindu-se decât la cesiunea creanțelor ipotecare, ori privilegiate, o asemenea obiecțiune de s'ar fi făcut ar fi fost neîntemeiată.

Considerând că dacă reclamantul susține existența obligațiunei de a se transcrie cesiunile de redevență pe temeiul art. 1, 2 și 3 din legea consolidărilor petrolifere, care prevăd transcrierea concesiunilor, ceziunilor de concesiuni și a prelungirii contractelor de concesiuni, susținerea este neîntemeiată, căci este de neconceput o obligațiune de transcriere fără text de lege special, deci pe cale de analogie, această obligațiune fiind cu totul limitativă și de strictă interpretare, cu atât mai mult, cu cât ne aflăm într'o materie specială petroliferă.

Considerând că în speță, pârîtul Henry Iaroslavici obține prin actul de cesiune transcris la Trib. Prahova sub No. 198 din 1920, 1,20% punct de redevență dela Gheorghe Scorțeanu, care prin actul transcris la acelaș Tribunal sub No. 28 din 1920 transmite acelaș 1,20% punct de redevență lui Eugeniu Scorțeanu; că acesta cedează la rându-i 1% punct de redevență reclamantului din acțiunea de astăzi Zamfir Răducanu și 0,20% inginerului Dăscălescu.

Considerând că pârîtul Henry Iaroslavici, notifică la 9 Aprilie 1920 actul său, achizițiunea acelu 1,20% punct de redevență, inginerului Tacit, unul din autorii societății „Steaua Română”, singura care forează astăzi, iar asociatul său Cristophe d'Aponte notifică actul său de asociație aceleiași societăți de petrol Steaua Română.

Considerând că în speță pârîtul Henry Iaroslavici, creditor redevențiar, a notificat la data arătată unuia din autorii persoanei juridice ce forează astăzi, actul său de dobândirea creanței pentru 1,20% punct de redevență, notificare ce a făcut-o mai târziu în 1926 și asociatul său Cristophe d'Aponte chiar persoanei ce forează în prezent; că deci numiții și-au îndeplinit formalitățile legale în conformitate cu art. 1393 din cod. civ., notificând cedenților (debitorilor redevenței), pentru a face actul lor de achizițiune a acelu 1,20% punct de redevență opozabil terților, obligațiune ce nu a îndeplinit-o însă reclamantul prin prezenta acțiune.

Considerând că dacă reclamantul Zamfir Răducanu invoacă faptul că autorul său Eugeniu Scorțeanu a transcris actul său de achizițiune a 1,20% punct de redevență, cu dată anterioară pârîtului Henry Iaroslavici, cerând pentru acest motiv, să se constate opozabilitatea dreptului său de redevență pentru 1% față de acel pârît; pretențiunea d-sale este neîntemeiată, ca fiind neconcludentă în cauză; de oarece opozabilitatea în speță față de terți, nefăcându-se decât prin notificare, iar nu prin transcriere, această ultimă operațiune din punct de vedere legal, devine inoperantă, ca atare inutilă și deci obiecțiunea fiind neîntemeiată, ca consecință acțiunea este nefondată și urmează a se respinge,

Văzând și cererea de cheltueli de judecată pe care Tribunalul apreciind le fixează la suma de lei una mie.

Pentru aceste motive, Trib. în virtutea legii, respinge ca nefondată acțiunea civilă, etc.

(ss) Dem. Ștefănescu-Priboi.

NOTA. — Chestiunea dreptului de redevență petroliferă s'a mai înfățișat înaintea instanțelor noastre judecătorești, chiar și înaintea Inaltei Curți, — rămânând definitiv judecat, că redevența dintr'un act de concesiune petroliferă deși este un drept real mobilier, ca și dreptul de concesiune în sine, conform definiției date de art. 1 din legea consolidărilor petrolifere din 1913. (A se vedea decizia No. 64 din 9 Martie 1916, C. Casație II), urmează totuși regula dreptului de creanță, conform art. 1393 cod civil.

Cu toate însă că dreptul de concesiune se conservă prin transcrierea actului în registrul special petrolifer de pe lângă Tribunalul local, totuși actul de redevență nu este nevoe a fi transcris, ci numai adus la cunoștința deținătorului concesiunei, printr'o simplă notificare, întrucât nici un text de lege, nici din procedură, nici din legea specială a consolidărilor petrolifere, nu impune nicăeri această obligațiune, singura regulă fiind aceea a art. 1393 cod civil.

Prin urmare, dacă întâmplător, ar exista mai multe cesiuni, asupra aceleiași redevențe, prioritatea cesiunilor se va regula după data notificărilor, preferindu-se actul notificat mai întâi.

Aceasta e regula generală, fără nici o excepțiune, adoptând aceleiași reguli, întocmai ca și pentru conservarea dreptului de creanță, deși în cazul redevenței petrolifere, cesiunea se realizează în viitor. Notificarea nu are singura misiune de a înștiința pe debitor să nu plătească greșit, ci și pe aceia de a face cesiunea opozabilă terților, chiar înainte de exigibilitatea ei, — în ordinea în care s'a produs.

Definițiunea dată dreptului de redevență, ca drept real mobilier se sprijină pe disp. art. 1 din legea consolidărilor petrolifere din 1904 și 1913, totuși această definițiune se complectează cu disp. codului civil, care asimilează acest drept, dreptului de creanță, din cauză că el reprezintă o prestațiune, indiferent că derivă dintr'o concesiune petroliferă.

Definițiunea dreptului de concesiune, prin legea consolidărilor petrolifere eră un drept real mobilier a fost schimbată noua lege a minelor din 1929 (art. 46), care în loc de „drept de concesiune” îi zice: „drept de exploatarea unei mine”, calificându-l „drept real imobilier”.

Totuși această modificare nu aduce nici o schimbare în ce privește redevența petroliferă, de oarece doctrina și legea asimilează, după cum arătam mai sus aceste acte, cu acele de creanță.

Am publicat atât hotărârea primei instanțe a trib. Prahova, S. 4, cât și pe aceia a C. de Apel S. I București, ambele complectându-se și cuprinzând considerente judicioase și bine motivate, de mare folos pentru acei pe cari chestiunea îi interesează. — fiind cea mai complectă definiție care s'a dat până acum.

Aprobăm în totul ambele hotărâri, făcând o bună aplicațiune a principiilor din procedura civilă, fără a viola sau nesocoti nici doctrina, nici legea specială a consolidărilor petrolifere, reglementând drepturile din această categorie.

N. G. MARINESCU,
Avocat al Statului

TRIBUNALUL JUD. DOLJ, S. III-a

Audiența dela 17 Septembrie 1929

Președinția D-1 N. BUSILA, Președinte

D. Nisipeanu cu Athansie M. Popescu

Decizia Nr. 17887

Supralicitare. Incident ridicat de debitor, pentru anularea urmăririi pe motiv că imobilul urmărit este rural. Respingerea incidentului ca tardiv și nefondat în fapt.

1. Conform art. 549 și 550 proc. civ. rolul Tribunalului în ziua de supralicitare, este imperativ limitat numai în a adjuceca definitiv bunurile urmărite asupra primului adjudecatar sau a aceluia ce va oferi cu cel puțin 10% mai mult decât prețul oferit de către acesta și această lucrare, trebuia să se facă neapărat în acea zi, iar nu mai târziu, căci dela această dată conform art. 551 pr. civ. începe termenul pentru adjudecatar a depune prețul, altminteri indirect s'ar prelungi termenul de depunerea prețului, ceace nu este permis judecătorului.

2. Pentru a evita trăgăniurile și a încuraja prezentarea concurenților la licitațiile publice, legiuitorul prin art. 528 a prevăzut ca orice opoziție atât scrisă cât și verbală să nu poată fi făcută decât înaintea zilei pentru adjudecare, iar art. 529 pr. civ. impune categoric tribunalelor urmăritoare a se pronunța asupra tuturor contestațiunilor, de orice natură, deci și asupra acelor cari privesc ordinea publică numai înaintea zilei fixate pentru adjudecare provizorie și aceasta rezultă nu numai din texte dar și din intenția legiuitorului, clar exprimată în expunerea de motive ce a însoțit legea de procedură civilă din 1900.

3. Jurnalul de adjudecare provizorie constituie o adevărată hotărâre între părți, ce nu se mai poate reforma de instanța ce a pronunțat acea hotărâre, chiar pentru motive de ordine publică, cum ar fi inezizabilitatea imobilelor urmărite pentru totalitate sau ruralitate, căci art. 529 pr. civ. care prescrie a se opune chiar nulitățile de fond înaintea zilei pentru adjudecare provizorie, aduce forțat această consecință că nulitățile propuse la altă epocă, decât cea fixată, nu influențează nici asupra cursului nici asupra rezultatului urmăririi, debitorii urmăriți pe bază de titlu nul neavând dreptul decât a cere daune interese urmăritorului fără titlu și nici de cum anularea vânzării, căci altfel i-ar prejudicia terții interesați în vânzarea efectuată, nici chiar dacă pe cale principală ar fi reușit să anuleze titlul pe baza căruia s'a făcut urmărirea.

4. Doctrina și jurisprudența nu face din caracterul inezizabilității imobilului pentru totalitate, o nulitate de ordine publică, superioară celei care a dat naștere formelor procedurii imobiliare silită și deci, dacă cel interesat nu a făcut în termen contestație, dreptul său este căzut și vânzarea silită i se opune (art. 525, 526 al. 3, 529, 530, 549, 550, 551 pr. civilă).

S'au ascultat d-nii avocați: St. Predoiu și M. Paveliu din partea debitorului și pe St. Pesacov din partea creditorului.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de debitorul urmărit, care are de obiect de a se anula adjudecarea provizorie și scoaterea de sub urmărire a imobilelor dela No. 1 până la No. 7 inclusiv din actul de ipotecă autentificat la No. 4150 din 1926 de Tribunalul Dolj, secția III, pe motiv că aceste imobile fiind

rurale, nu se pot urmări și vinde silit, conform legei circulației bunurilor din Iulie 1929.

Având în vedere că ridicarea acestui incident, nu s'a făcut în tot cursul timpului, scurs dela punerea actului de ipotecă în executare, și nici cu ocazia adjudecării provizorii;

Considerând că din moment ce adjudecarea provizorie s'a făcut, vânzarea este perfectă între părți și adjudecatar, fiind supusă numai condițiunii rezolutorii, ca în timp de 8 zile și în ziua de supralicitare, să nu ofere cineva un preț cu 10 la sută mai mare decât cel oferit de primul adjudecatar. (Cas. I, 28 din Februarie 1892);

Considerând că în conformitate cu art. 549 și 550 din pr. civilă rolul Tribunalului, în ziua de supralicitare, este imperativ limitat numai în a adjuceca definitiv bunurile urmărite, asupra primului adjudecatar, sau asupra celui ce va oferi cu cel puțin 10 la sută mai mult decât prețul oferit de către acesta și această lucrare trebuie să se facă neapărat, în acea zi, iar nu mai târziu, căci dela această dată, conform art. 551 pr. civ., începe termenul pentru adjudecatar, a depune prețul, altminteri, indirect s'ar prelungi termenul de depunerea prețului cece ce nu este permis judecătorului (*Nenoveanu*, proc. civilă pag. 685; *Luca*, ed. I, pag. 410 și 411; *Cas. II* 507 din 25 Noembrie 1902).

Considerând că prin argumentare „a contrario“ a dispozițiilor art. 526 al. 3 din pr. civ. rezultă că Tribunalul nu are posibilitatea a amâna supralicitarea, care de drept trebuie făcută în termen de 8 zile dela ziua în care s'a făcut adjudecarea provizorie și, desigur, acest termen fatal a fost prevăzut de legiuitor pentru a cămura cu toate străgăniurile ce sunt posibile până în ziua adjudecării provizorii (*Chebacpi*, Pr. civ. tom 3, pag. 236; *Cas. s. II*, dec. 12 din 24 Ianuarie 1899); *Bul.* 1899, p. 208; *Cas. I*, dec. 205 din 10 Iunie 1877. *Bul.* 1887, pag. 525, *Luca*, pag. 504, 505; *Bellot* p. 287; *Cas. II* din 12 Noembrie 1884; *Bul.* pag. 948).

Că în acest scop pentru a evita străgăniurile și a încuraja prezentarea concurenților la licitație publică, legiuitorul prin art. 525 pr. civ. a prevăzut că orice opoziție atât scrisă cât și verbală, să nu poată fi făcută decât înaintea zilei pentru adjudecare sau cel mai târziu în ziua de adjudecare, iar art. 529 pr. civilă impune categoric Tribunalului urmăritoare a se pronunța asupra tuturor contestațiunilor, de orice natură, deci și acelor cari privesc ordinea publică numai înaintea zilei pentru adjudecarea provizorie și aceasta rezultă nu numai din texte dar și din intenția legiuitorului clar exprimată în expunerea de motive ce a însoțit legea de procedură civilă din 1900 care zice: „Aceste contestații, fondate sau nu, aveau darul de a provoca mai totdeauna o amânare a licitațiunei, ca să pue capăt acestei proceduri, am adăogat la art. 525 proc. civilă că aceste contestații nu vor putea fi făcute decât în cel puțin două zeci de zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provizorie; cu modul acesta, judecata va avea timpul trebuincios să dea hotărârea sa înaintea vânzării, dând prin aceasta o mai mare siguranță creditorului, și tot odată am tăiat discuția dacă se mai poate face contestație la vânzarea în cont, în sensul că nu se mai poate face contestație decât o singură dată și adică înainte de adjudecarea provizorie, astfel nu se poate invoca nulitatea actelor de procedură relative la adjudecarea provizorie în ziua de supralicitare. (*N. Luca*, ed. I, pag. 899).

Considerând că nici un text de lege nu prevede că debitorul urmărit, să poată face contestațiune și în ziua de supralicitare; că, din contră, din toate textele precitate rezultă destul de clar că intenția legiuitorului a fost de a nu mai admite astfel de discuțiuni și în ziua de supralicitare.

Că, astfel fiind, cererea debitorului chiar bazată pe motiv de ordine publică — ipotecarea unui pământ rural — nu mai poate fi dusă înaintea Tribunalului de executare, din moment ce nu a fost dusă în timpul dela facerea comandamentului și până la facerea adjudecării provizorii. (*Cas. II*,

decizia 496 din 18 Noembrie 1902; Cas. II, decizia 507 din 25 Noembrie 1902).

Considerând că deși jurisprudența admite că contestațiile bazate pe motive de ordine publică, se pot face și verbal și chiar în ziua adjudecării provizorii, nici o jurisprudență nu cunoaștem care să fi admis ca astfel de contestații să poată fi admise și în ziua fixată pentru supralicitare, aceasta pentru bunul motiv că, în această zi rolul Tribunalului am văzut că este imperios limitat, iar art. 529 pr. civ. prevede că asupra contestațiilor, de orice natură, chiar de ordine publică, Tribunalul nu se mai poate pronunța, decât înainte de facerea adjudecării provizorii. (Cas. II, decizia 84 din 22 Martie 1899; *Buletin*, pag. 439; Dan, Proc. civilă, jurisprudența 20 sub art. 549);

Cu atât mai mult jurnalul de adjudecare provizorie constituie o adevărată hotărâre, mai ales când a statuat, cum este cazul în speșă și asupra diferitelor contestațiuni ce s'au ridicat contra adjudecării ce nu se mai poate reformă de instanța care a pronunțat acea hotărâre pentru motive de ordine publică, cum ar fi nesezizabilitatea imobilelor urmărite pentru motiv de totalitate sau ruralitate (*Garsonnet*, tom. V, pag. 52, No. 432 și pag. 295, No. 564; *Luca*, ed. 1, par. 420), căci ar. 529 pr. civ. care prescrie a se opune chiar nulitățile de fond înaintea zilei pentru adjudecarea provizorie, aduce forțat această consecință ca nulitățile propuse la altă epocă, decât cea fixată, nu influențează nici asupra cursului, nici asupra rezultatului urmăririi, debitorii urmăriți pe bază de titlu nul, neavând dreptul decât a cere daune interese următorului fără titlu și nici de cum anularea vânzării, căci altfel s'ar prejudicia terții interesați în vânzarea efectuată, nici chiar dacă pe calea principală ar fi reușit să anuleze titlul pe baza căruia s'a făcut urmărirea (*Garsonnet* tom. 5, pag. 307, 311, 170, 574; *Chebapci* tom 3, pag. 239 și pag. 245 Nr. 215).

Iar doctrina și jurisprudența franceză nu face din caracterul inesezizabilității imobilului pentru totalitate o nulitate de ordine publică, superioară celei care a dat naștere formelor procedurii imobiliare silită și decid dacă cel interesat nu a făcut în termen contestație, dreptul său este căzut și vânzarea silită i se poate opune (*Garsonnet*, t. 2 No. 343; *Gouillard* tom 1 v. Nr. 2090; *Luca* ed. I, Nr. 407) și aceiași regulă trebuie să admitem la noi în privința ruralității imobilelor urmărite, întrucât inesezizabilitatea pământurilor rurale nu mai este de ordine constituțională ci o dispoziție de lege ordinară, cum este și legea de procedură civilă care prescrie termenele în care se fac opozițiunile la urmăririle imobiliare.

Că astfel fiind, cererea debitorului urmărit de a se anulă adjudecarea provizorie și a nu se face supralicităția imobilului urmărit, câtă a fi privită ca tardiv făcută și respinsă ca atare.

În mod cu totul ipotetic dacă am admite că acest incident privind ordinea publică se poate ridica și în ziua fixată pentru adjudecarea provizorie și în acest caz incidentul câtă a fi respins ca nefondat pentru următoarele considerațiuni:

Având în vedere că în dovedirea faptului, că imobilele ipotocate și adjudecate provizoriu ar fi rurale, debitorul urmărit prezintă certificatul Nr. 2033 din 15 Septembrie 1992 al Primăriei comunei Galicinică Dolj.

Având în vedere însă că din actul de ipotecă se vede clar că debitorul la facerea ipotecei nu numai că a afirmat că averea ipotecată nu este rurală, dar a prezentat și certificatul primăriei comunei Cioroiși (Dolj) Nr. 1787 din 11 Octombrie 1926 din care se constată că imobilele ce se ipotecau nu erau rurale.

Că în atare caz Tribunalul găsindu-se în fața a două certificate care se contrazic nu are nici un motiv a pune mai mult temei pe certificatul cel de al doilea decât pe cel dintâi.

Din contră, examinând cele două certificate, se vede că

numai pe cel dintâi se poate pune temei: a) pentru că cel dintâi precizează și întinderea și învecinările bucăților de pământ din actul de ipotecă pe când cel de al doilea nu corespunde nici ca întindere și nici nu arată numărul și învecinările pământului din actul de ipotecă. b) primul certificat arată precis că pământul prevăzut în certificat aparține debitorului Atanasie M. Popescu, pe când certificatul cel de al doilea ca def. Marin Popescu poseda pe teritoriul comunei Buhana-Galicinică, 8 ha. pământ rural, în actul de ipotecă sunt 11 ha., iar din moment ce acest din urmă certificat nu arată că pământul def. Marin Popescu este tocmai cel din actul de ipotecă și apoi nu arată că acest pământ se posedă chiar de către debitorul urmărit, Tribunalul nu este în măsură să vadă că cel de al doilea certificat se referă chiar la pământul ipotecat și că nu este privitor la alt pământ.

Considerând că în dovedirea incidentului debitorul urmărit a prezentat și relația Nr. 2 din 9 Aprilie 1885 a îng. parcelator a loturilor date după legea din anul 1881 din care se vede că lui Marin Popescu, tatăl adoptiv al debitorului i s'a dat în primire 12 ha. pământ în 5 tarlale separate.

Considerând că din comparația părutului din această relație și cel din actul de ipotecă se vede că nici numărul de bucăți de pământ nici învecinările și nici întinderile acestor bucăți nu sunt identice decât cu aproximație, așa încât nici pe această relație Tribunalul nu poate pune temei serios pentru a decide că pământul adjudecat provizoriu nu este moștense cum a afirmat debitorul la facerea actului și a dovedit cu certificatul Nr. 1787 și cu certificatul Nr. 1594 din 1926.

Că în atare caz incidentul ridicat câtă a fi privit ca neintemeiat și în fond și respins ca atare.

În ce privește proba cu martori pentru a se complectă aceste acte depuse de debitor în dovedirea ruralității terenurilor urmărite, chiar dacă debitorul ar fi stăruit a face această dovadă, aceasta nu ar putea fi admisă pentru că după cum s'a arătat printr'un considerent mai sus din disp. art. 526 al. 3 din pr. civ. rezultă „per a contrario“ că Tribunalul nu are nici o posibilitate legală de a amâna supralicitarea, care are fixat de lege un termen fatal în care trebuie neapărat făcut. (*Chebapci* tom 3 pr. civ. pag. 236; Cas. s. II, dec. 12 din 24 Ianuarie 1899, *Bul.* 1899 pag. 208).

Considerând că pe de altă parte chiar dacă identitatea imobilelor ar fi dovedită, ceea ce nu este cazul, oricât ar fi de ordine publică chestiunea neînstrăinării pământurilor rurale, tot atât de ordine publică este ca Tribunalul să nu perfecteze escrocheria proiectată de debitor, în dauna creditorului și deci prin această priză trebuie privit incidentul ridicat de debitorul urmărit, în ziua fixată pentru supralicitare.

Considerând că este de principiu că cine comite un delict civil, trebuie să-l repare, iar doctrina și jurisprudența admite că oridecâteori un incapabil de a contracta își ascunde situația, servindu-se de acte false, cea mai bună reparație, ce se poate da părții contractante de bună credință, este de a se respecta actul în atari condițiuni, și a se respinge acțiunea în anulare.

Că pentru identitate de motive credem că și în speșă, trebuie să aplicăm aceleași principii moralizatoare și să respingem incidentul ridicat de debitorul urmărit.

Dar să admitem că aceste principii cari se aplică la incapabili nu se aplică și celor ce ascund calitatea de pământuri rurale ale pământurilor ce ipotectează și să admitem că ar fi cert ca imobilele urmărite ar fi rurale, să examinăm dacă sub raportul ultimei legi pentru regulamentul circulației pământurilor dobândite prin legile de împroprietărire din Iulie 1929, adjudecarea provizorie a imobilelor se poate anulă astăzi la ziua fixată pentru supralicitare.

Având în vedere că prin adjudecare s'a vândut silit 7 bucăți de pământ.

Având în vedere că adjudecării au oferit un preț global pentru cele două loturi de bucăți de pământ.

Considerând că din actul de ipotecă se vede că printre imobilele ipotocate se găsește un loc de casă cu întinderile și învecinările prevăzute în actul de ipotecă la litera g și două terenuri plantate cu vie și fânețe în suprafață de 2 ha, trecute în actul de ipotecă la litera 7.

Considerând că conform art. 3 din legea precitată, terenurile plantate cu vie și livadie precum și locurile de casă până la cel mult 1 ha, pot fi înstrăinate și ipotocate fără în-deplinirea niciunei condițiuni.

Că astfel în baza susmenționatului text de lege adjudecarea provizorie incontestabilă este valabilă pentru bucățile de pământ dela literile f și g, din actul de ipotecă.

Că astfel fiind, chiar dacă în mod ipotetic am admite că celelalte bucăți de pământ fiind rurale, nu s'ar putea vinde silit, excepțiunea trebuia ridicată cel mai târziu până la ziua de adjudecare provizorie, căci până atunci se puteau scoate de sub urmărire silită imobile greșit urmărite, aceasta după cum rezultă din art. 530 al. 2 pr. civ.

Căci odată adjudecarea provizorie fiind făcută, se găsește în imposibilitate de a scinda adjudecarea făcută și a pune în supralicitare numai imobilele ce se pot urmări, căci în atare caz nu s'ar putea determina prețul necesar pentru începerea supralicitării conform art. 547, și 549 pr. civ. și nici ce preț trebuie să mai depună adjudecatarul pentru imobilele urmărite a căror vânzare nu se poate anula.

Iar a anula în întregime întreaga adjudecare provizorie, ar însemna a se violă autoritatea unor astfel de adjudecări cari nu poate fi anulate conform art. 550 pr. civ. decât dacă la supralicitare se va oferi un preț mai mare decât cel oferit de adjudecatarul provizoriu și ar însemna după cum s'a mai arătat, să se mai violeze și intenția legiuitorului concretizat în art. 529 și 530 pr. civ., de a nu mai admite a se judeca incidentele privind nulitatea titlului pe care se face urmărirea, decât înaintea adjudecării provizorii căci odată ce acesta s'a făcut și procesul verbal de adjudecare s'a încheiat, Tribunalul nu mai poate reveni decât cu totul excepțional când în ziua fixată de lege pentru supralicitare și care nu se mai poate amâna, se găsesc supralicitatori care să ofere un preț mai mare. (M. Luca, ed. 1, pag. 399 Disescu în expunerea de motive la art. 525 pr. civ.).

Că astfel fiind, chiar dacă incidentul de ruralitate al imobilelor adjudecate provizoriu în mod cu totul ipotetic am admite că se poate ridica și în ziua fixată pentru supralicitare, pentru considerațiunile de fapt și de drept mai sus arătate cată a fi privit ca nefondat și respins ca atare.

Pentru aceste motive redactate de d-l jude Consilier N. Nichita, Tribunalul în majoritate, respinge ca tardiv făcut și nefondat incidentul ridicat de debitor pentru scoaterea de sub supraveghere a imobilelor urmărite.

(ss) N. Bușilă, N. Nichita.

OPINIUNE

Subsemnatul sunt de opinie a se admite incidentul ridicat de debitor, prin care se cere în principal: a se constata că pământul ce se urmărește fiind rural, nu poate fi vândut silit, și în subsidiar: în caz de dubiu asupra ruralității pământului urmărit, să completeze actele dela dosar cu un certificat dela însăși autoritatea superioară ce deține tabelele de împroprietărire, pentru următoarele considerațiuni:

Că incidentul este fondat rezultă din două texte de lege precise:

1. Prin art. 4 al. I „Legea pentru înstrăinarea loturilor de împroprietărire“ din 13 Martie 1925, permitea ipotecarea lor numai către anumite instituțiuni și lovea prin art. 3 al. 3, cu nulitatea absolută orice nerespectare a dispozițiunilor ei.

2. Prin art. 9 al. 2. noua „lege pentru circulația bunurilor“

declară că „ipotecile constituite anterior promulgării acestei legi către instituțiunile particulare și neautorizate prin legi speciale, rămân simple creanțe chirografare“.

În speșă creditorul ipotecar fiind un simplu particular, iar actul de împrumut garantat cu ipotecă ce se execută azi fiind încheiat la 20 Octombrie 1926, de sub imperiul acestor legi, incontestabil că incidentul este fondat, că nu se mai poate procedea înainte la urmărirea.

Dar se aduce de creditor o obiecțiune principală, că acest incident este tardiv, art. 525 pr. civ. cerând un anumit termen pentru facerea unei contestații sau ridicarea unui incident și că în orice caz în ziua fixată pentru supralicitare, Tribunalul este chemat a face pur și simplu numai o nouă licitare a bunului urmărit.

Considerând într'adevăr că art. 525 pr. civ. cere ca ori și ce opozițiune din partea fie a debitorului, fie a creditorului, fie chiar a celor de al treilea, în scopul său de a se anula urmărirea, sau pentru revendicarea sau păstrarea unui drept de proprietate sau oricărui alt drept asupra nemișcătoarelor, trebuie făcută cu cel puțin douăzeci de zile înainte de adjudecarea provizorie sau pentru nulitatea actelor de procedură sau chiar până în ziua aceasta.

Considerând că fundamentul juridic al acestei dispozițiuni este același cu al tuturor dispozițiunilor din legile noastre prin care se fixează anumite limite pentru exercitarea unui drept și anume este puternica prezumțiune, că nu se exercită dreptul în termenul defipt de lege, pentru că s'a renunțat la el.

Ori în speșă incidentul ridicat are de bază, două texte de lege de ordine publică, de oarece ele împreună cu celelalte din legea întreagă din care fac parte, privind transmisiunea loturilor de împroprietărire, organizarea proprietății rurale, interesează direct economia generală a țării, și asupra acestui punct nu există îndoială.

De altfel însă, legiuitorul care le-a edictat, lovește cu nulitate absolută art. 3 al. 3 al „Legei pentru înstrăinarea loturilor de împroprietărire“ din 1925 și art. 6 din „Legea circulației bunurilor“ din 1929 orice înstrăinări sau învoeli făcute fără respectarea lor.

Considerând că nu se poate derogă prin convențiuni sau dispozițiuni particulare la legile cari interesează ordinea publică și bunurile moravuri“, declară art. 5 cod. civil și renunțarea este o astfel de dispozițiune particulară.

Că din această cauză nulitatea unui act făcut cu călcarea normelor legilor de ordine publică poate fi invocată.

Orice parte interesată chiar din oficiu de Tribunal, pe orice cale de atac și în orice stare a procesului, chiar direct înaintea Inaltei Curți de Casație. (Cas. 2 din 11.V.904; Cas. I din 1. VI. 904 în *Dan*, Procedura civilă art. 525 nota 41 și *Curierul Judiciar* 49 din 904; nota d-lui N. Georgean în *Pand. Rom.* 1925, 3, pag. 69; Cas. dec. publ. în *Jur. Rom.* 218 din 928; *Trib. R.-Sărat* din 13 Dec. 1928 cu nota d-lui *Const. Zotta* în *Pand. Rom.* 1929, 3, pag. 8).

Având în vedere că supralicitarea nu-i decât un stadiu al urmăririi silită, o a doua licitare a bunului urmărit, reglementată de codul nostru de procedură civilă pdin Cap. secțiunea IX „licitarea și adjudecarea bunurilor nemișcătoare urmărite“.

Ca nișăeri în acest capitol nu se circumscrie atribuțiunile instanței de supralicitare, care de altfel are aceiași compunere ca la prima vânzare numai la faptul automat al adjudecării definitive cu sau fără o nouă litație, după cum se prezintă sau nu supralicitatori.

Și aceasta este cu atât mai adevărat cu cât este constant că se pot ridica și în această instanță, opozițiune privitoare fie la un drept fie la un act de procedură, dacă acest drept s'a născut, sau actul de procedură s'a întocmit, în intervalul de la prima până la a doua licitare.

Că astfel nulitatea rezultată din nerespectarea dispozițiuni-

lor legei, pentru întreinerea loturilor date după vre-o lege de improprietărire putând fi invocată direct înaintea înaltei Curți, cu atât mai mult va putea fi ridicată și înaintea instanței de supralicitare, procesul fiind încă în curs, nefiind intervenită vre-o hotărâre definitivă și mai ales nici un text neopunându-se.

Pentru toate aceste considerațiuni sunt de opiniune a se admite subsidiarul incidentului și a se obliga debitorul să aducă un certificat de la autoritatea superioară ce deține tabelele de improprietărire în complectarea actelor depuse azi în instanță și anume a certificatului liberat de Primăria comunei Galiciuica Dolj sub Nr. 2033 din 1929 și a „relației” dată de Ing. hotarnic Th. Duma cu ocazia împărțirii loturilor din moșia Statului Galiciuica, cumpărată după legea vânzării bunurilor Statului din 1883.

Jude-supleant, I. C. Palade,

NOTA. — Chestiunea contestațiunilor contra vânzărilor silite imobiliare, a fost și este cea mai dificilă materie din întreaga condictă de procedură civilă, și este regretabil că, cu toată buna voința legiuitorului din 1900, de a aduce mai multă lumină în această materie, nu a reușit decât în mică parte, rămânând încă multe puncte întunecoase.

Una din aceste chestiuni nelămurite, este și cea rezolvată mai sus, de Tribunalul Dolj S. III, care în majoritate s'a pronunțat *că în ziua de supralicitare nu se mai poate admite nici un fel de contestațiune din partea debitorului urmărit, chiar dacă acea contestațiune s'ar baza pe un motiv de ordine publică, care însă nu s'a ridicat nici verbal nici înscris înainte de a se face adjudecarea provizorie, și care necesită o deosebită examinare a elementelor de fapt.*

Minoritatea se pronunță contrariu, neglijind probabil faptul că *inalienabilitatea* pământurilor rurale, ne mai fiind azi de ordine constituțională, nu poate trece înaintea dispozițiunilor de procedură civilă, care regulează siguranța și regularitatea vânzărilor publice, — privind astfel în aceeași măsură ordinea și interesul public, și uitând că jurisprudența dacă a admis, că se poate ridica chiar direct înaintea Curții de casație, chestiunea care interesează ordinea publică — chestiune mai mult de procedură decât de fond — a limitat însă acest drept, numai la cazul când incidentul ridicat nu reclamă o examinare a elementelor de fapt; și deci în speța judecată de Tribunalul Dolj fiind nevoie de o amplă verificare a faptelor alegate, nici Tribunalul în ziua de supralicitare, nici Casația în recurs nu ar mai putea face acea verificare, și admite contestația neridicată în termenul prevăzut de lege.

Minoritatea Tribunalului, mai invoacă în sprijinul părerei sale jurisprudența Casației S. II, din 11 Mai 1904 Curierul Judiciar 49 din 904; Dan jurisprud. 41 sub art. 525) dar această jurisprudență nu răstoarnă ci confirmă părerea majorității Tribunalului, căci acea jurisprudență spune că incidentul de a scoate un pământ rural de sub urmărire poate fi ridicat chiar în ziua *adjudecării provizorii* nu numai cu 20 zile înainte de acea zi, cum cere art. 525 pr. civ., dar nu spune că aceste incidente care, interesează ordinea publică, se pot ridica și în ziua fixată pentru *supralicitare*.

Aceeași părere a susținut-o Tribunalul Dolj, în hotărârea de mai sus, că: *în ziua fixată pentru adjudecarea provizorie se pot ridica chiar verbal orice incident, care interesează ordinea publică, dar că în ziua fixată pentru supralicitare această posibilitate încetează, căci se opune legea de pr. civilă, care interesează ordinea*

publică, tot atât de mult ca și legea care reglementează înstrăinarea pământurilor rurale.

Ne surprinde faptul că minoritatea Tribunalului nu a reținut tot din Dan, jurisprudența Casației S. II din 22 Martie 1899, Bul. p. 439 trecută sub art. 549 n. 20, care prevede că: „În urma adjudecării provizorii și cu ocazia *supralicitării* nu se mai admite nici un fel de contestație, nici chiar aceea că adjudecatarul provizoriu, devenit în urmă definitiv, nu poate cumpăra imobile rurale”.

Ne mai surprinde faptul că minoritatea Tribunalului, afirmă într'un considerent, că nicăeri legea nu circumscrie atribuțiunile Tribunalului, în ziua de supralicitare, când este cert că art. 529, 549 și 550 pr. civilă, circumscrie acest rol, *numai pentru a adjudeca definitiv imobilul urmărit*, fie asupra primului adjudecatar, fie asupra celui care la supralicitare va oferi cu 10 la sută mai mult.

Concedem minorității, în cel mai bun caz, că s'ar fi putut ridica acest incident și în ziua de supralicitare, dacă însă nulitatea titlului de urmărire, *s'ar fi născut* după adjudecarea provizorie, dar în speță nulitatea, actului de ipotecă, *fiind preexistentă* adjudecării provizorie, acest incident nu mai poate fi ridicat în ziua de *supralicitare* din moment ce nu a fost ridicat, atunci când permitea legea adică în ziua adjudecării provizorii.

Mai susține, minoritatea Tribunalului, că adjudecarea provizorie nefiind o hotărâre definitivă, se poate reveni asupra ei, aceasta este inexact în drept, căci din moment ce s'a făcut adjudecarea provizorie, vânzarea este *perfectă* între părți și adjudecatar, fiind supusă numai condițiunei rezolutorii ca în timp de 8 zile, și în ziua de supralicitare, să nu ofere ceineva un preț cu 10 la sută mai mare, decât cel oferit de primul adjudecatar; însăși Inalta Curte face din adjudecatarul provizoriu un cumpărător sub condițiunea rezolutorie mai sus arătată (Cas. II, 28 Februarie 1892; Garsonnet t. 5, pag. 52 și 295; Luca t. I, pag. 420).

Pentru cei ce îi interesează mai de aproape chestiunea rezolvată de Tribunalul Dolj, *asupra imposibilității legale de a se mai ridica contestațiuni în ziua fixată pentru supralicitare*; ne permitem a aduce următoarele extrase din doctrină și jurisprudență:

1. Tribunalul în asemenea cazuri (de supralicitare) nu are să facă altă lucrare decât a constata lipsa de supralicitare și a declara adjudecatar pur și simplu pe primul adjudecatar — această lucrare trebuie să se facă *neapărat* în acea zi, însă nu mai târziu.

Acesta e momentul de când începe termenul pentru adjudecatar de a depune prețul, altminteri indirect s'ar prelungi termenele de depunerea prețului, ceea ce nu este permis judecătorului (Săndulescu-Nănoveanu Pr. civ. pag. 683).

2. Atât textul cât și spiritul legii, făcând dintermenul supralicitării un termen în interesul ordinei publice, el nu este dar susceptibil de a fi scurtat sau lungit. (Luca Pr. civ. ed. I-a, pag. 503 și ed. II-a, pag. 174). Termenul de opt zile pentru facerea supralicitării este fatal, nu se poate prelungi sau scurta.

Nu-i permis judecătorului să schimbe acest termen, chiar lungindu-l sub pretext că face un bine nevoiașului de debitor (Luca ed. I-a, pag. 504—505; Bellot p. 287).

În practica Tribunalurilor noastre, însă se dă termene pentru supralicitare și mai mari de 8 zile iar Inalta Curte de Casație admite această procedură, care

după textul art. 546 pr. civ. *pare a nu fi intrat în intenția legiuitorului* (Cas. II, 9 Febr. 1900).

3. Adjudecarea provizorie este o hotărâre judecătorească — mai ales când a statuat și asupra diferitelor contestațiuni ce s'au ridicat contra adjudecării provizorii (Garsonnet t. V, pag. 52, n. 432 iar la pag. 295, n. 564, din același volum Garsonnet supune la aceleași regulă de procedură, mijloacele de nulitate de formă ca și cele de fond ca: inezizabilitatea și dotalitatea imobilelor urmărite, citând în nota 10 dela pagina de mai sus mulți autori și jurisprudențe care sunt de aceeași părere).

4. Nu mai este nici o controversă însă că aceste nulități nu se mai pot propune odată ce adjudecarea provizorie a avut loc: adjudecarea provizorie *pune capăt* vânzării și ca atare nulitățile se consideră acoperite; nu se mai pot invoca decât nulitățile anterioare imediat supralicitării și vânzării în cont (Luca ed. I-a, pag. 410).

5. Din combinațiunile art. 506, 525, 527, 529 pr. civ. rezultă că atât mijloacele de nulitate trase din *fondul dreptului* cât și cele trase din neobservarea formelor de procedură trebuie propuse până la adjudecare, *înainte de efectuarea* căreia ele, trebuiesc să fie rezolvate de Tribunal. Tot din art. 525 pr. civ. și urm. rezultă că ambele mijloace de nulități trebuiesc introduse prin contestațiuni scrise și prezentate Tribunalului înaintea cărora se face urmărirea.

Din art. 506 și 529 pr. civ. rezultă că îndată ce s'a făcut adjudecarea, *nu se mai poate primi* vre-o contestație de *orice natură* ar fi ea.

Deci la supralicitare — care are loc la 8 zile după adjudecare — *nu se mai poate primi* nici un soi de contestații, asupra urmăririi.

Tot așa la vânzare în cont (Chebapci pr. civ., t. III, 236; Cas. II, Dec. din 24 Ianuarie 1899, Bul. 1899, p. 208 și Cas. I Dec. 205 din 10 Iunie 1887, Bul. 1887, p. 523).

6. Din dispozițiunile art. 550 pr. civ. rezultă că în ziua fixată pentru supralicitare Tribunalul nu face de cât să adjucece definitiv asupra aceluia care va da prețul cel mai mare și prin urmare cu această ocazie, nu se poate ridica nici un incident cu privire la neregularitatea procedurii, făcută la adjudecarea provizorie (Cas. II, Dec. 507 din 25 Nov. 1902). Din pr. civilă de G. T. Ionescu jurisprudența 2 de sub art. 550 citată și în Luca ed. I, pag. 411).

7. Din cuprinsul art. 525 rezultă că contestația contra urmăririlor silite nu se mai poate face în termen legal atunci când există o adjudecare deja efectuată, iar nu și atunci când asemenea adjudecare s'ar fi desființat și s'ar considera ca neexistentă. În caz când un adjudecatar nu plătește prețul și imobilul se scoate în revindere în contul său, adjudecarea se consideră ca reziliată sau ca neexistentă și nu mai poate *redeveni* valabilă decât dacă în ziua fixată pentru revindere, nimenea nu va da un preț mai mare, iar dânsul va depune prețul cu procentele lui; prin urmare dacă la ziua fixată — pentru vânzarea în cont — lipsește falsul adjudecatar, nu mai este posibilă îndeplinirea condițiunii suspensive, pentru că fosta adjudecare să redevină *valabilă* și astfel trebuie să fie considerată ca *inexistentă*.

Contestația ridicată de debitori în acea zi, de vânzare *în cont* nu poate fi respinsă ca tardivă pe temeiul art. 525, 553 și 556 pr. civ. (Cas. II, Dec. 466 din 8 Dec. 1905, din G. T. Ionescu, jurispr. 47 sub art. 525).

Jurisprudența de mai sus, credem că contrazice cu totul intenția legiuitorului din 1900, căci iată ce zice fostul Ministru de Justiție Disescu în expunerea de motive a noii legi de procedură: „am adăogat la acest art. 525, că aceste contestațiuni nu vor putea fi făcute decât cel puțin 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecare provizorie și tot deodată am tăiat discuțiunea dacă se mai poate face contestație la *vânzarea în cont* în sensul că nu se mai poate face decât odată și adică înainte de adjudecare provizorie. (Procedura civilă ediția oficială pag. 35; Luca ed. I-a pag. 399).

Și dacă aceasta a fost intențiunea legiuitorului din 1900, de a opri facerea contestațiunilor în ziua *vânzării în cont*, — când este știut, că pentru a ajunge la vânzarea în cont, *prima vânzare se poate considera ca reziliată prin nedepunerea* prețului, cu atât mai mult aceeași intenție trebuie atribuită aceluiași legiuitor de a opri și facerea contestațiunilor în ziua de supralicitare, când este știut că în acest din urmă caz, prima vânzare este valabilă și stă în picioare; aceasta o și spune expunerea de motive (Pr. civilă, ed. oficială, pag. 35 al. 4).

8. Cererea de anularea urmăririi pentru motivul că imobilul scos în vânzare ar fi dotal trebuie să facă obiectul unei contestații în regulă introdusă la Trib. cu 20 zile înainte de vânzare, conform art. 525 pr. civ. (Cas. II, Dec. 496 din 18 Noembrie 1902; din G. T. Ionescu sub art. 525, n. 15).

De sigur că în această jurisprudență, Casația a privit dotalitatea ca o chestiune de ordine publică relativă, pe care o poate invoca numai părțile direct interesate în cauză, iar nu ca o chestiune de ordine publică absolută; cum a privit inalienabilitatea pământurilor rurale, și a hotărât ca cererea de a se scoate de sub urmărire astfel de pământuri, poate fi făcută chiar verbal în ziua vânzării, adică a adjudecării provizorii (Cas. I, Dec. 292 din Iunie 1904 din G. T. Ionescu sub art. 525 n. 38) nu însă chiar în ziua de supralicitare, căci se opune dispozițiunile de ordine publică ale art. 529, 549 și 550 pr. civ. (Cas. II din 22 Martie 1892, Bul. p. 430 din Dan pr. civilă jurispr. 20 sub art. 594).

Și această ultimă jurisprudență, este după cum vom vedea mai jos, aprobată de doctrină, cel puțin în cazul când adjudecatarul, este chiar creditorul, nu o tertă persoană, căreia nu i se poate imputa nici o culpă, și față de care, vânzarea este considerată ca perfectă.

Ceva mai mult parte din doctrină susține că debitorul neglijent, nu poate să anuleze nici ordonanța de adjudecare, pe cale principală și a dobândi restituirea imobilului vândut (Chebapci III, pag. 239).

II

O altă chestiune ce vom examina în această notă este cea a consecințelor nulității titlului executoriu asupra urmăririi efectuate.

Chestiunea aceasta este foarte importantă, pentru că trecând termenul contestație, este controversată chestiunea, dacă sfărâmând titlul pe cale principală, mai poate avea consecință asupra vânzării silite, adică dacă se mai poate face contestație la executarea ordonanței de adjudecare sau dacă se mai poate cere anularea acestei ordonanțe pe cale principală; Garsonnet t. 4, p. 437, îi dă debitorului urmărit numai acțiunea în daune, pentru că creditorul a executat un titlu nul, aceasta potrivit art. 998 c. civil; Glasson t. II, p. 343,

merge mai departe și lasă pe debitor să ațace ori când pe calea contestației un titlu nul (N. Luca, ed. II-a, pag. 134 și 135).

Jurisprudența însă este de acord că ordonanța de adjudecare nu mai poate fi atacată pentru că a intervenit o a treia persoană; adjudecatorul, care nu este vinovat cu nimic de neglijența debitorului, care nu a făcut contestație la timp (Chebapci, t. III, pag. 239 și următoarele).

Fără îndoială că nu există motiv de a ataca ordonanța de adjudecare, însă este drept ca debitorul să atace titlul de nulitate și în consecință să aibă dreptul la daune, afară numai dacă invocarea nulității pe calea principiului nu este doborâtă prin prescripție, în care caz, desigur debitorul urmărit, pierde și dreptul la daune.

Casația a hotărât însă că ordonanța de adjudecare este nulă când adjudecatorul este însuși creditorul urmăritor (Bulet. Cas. 1881, pag. 732; Luca ed. II, p. 136). O altă chestiune de drept s'a pus, instanțelor noastre judecătorești: este competent Tribunalul de notariat sesizat printr-o contestațiune să judece însăși valabilitatea actului ce se execută?

Asupra acestei chestiuni d-l N. Luca în pr. civilă ed. II-a la paginile 144-146, spune: „Jurisprudența noastră se ferește a privi cu hotărâre această chestiune; Curtea de Apel, București S. III-a (Dreptul 1901, pag. 269) declară competent Tribunalul de notariat să judece actul executoriu, dacă creanța este certă și lichidă; Curtea de Apel București, S. I. (Dreptul 1905 p. 338) respinge acțiunea în principal de anulare a unui act de ipotecă, pe motiv că acest lucru, trebuia cerut înaintea Tribunalului de notariat cu prilejul executării (Curierul Judiciar 47 din 1913).

Ce însemnează în art. 530 pr. civ.: va judeca temeinicia?

1. Curtea de Casație în 1902 (Bul. Cas. p. 66) lasă la facultatea Tribunalului de urmărire de a judeca și aprecia în fapt temeinicia contestației.

2. Curtea de Casație în 1904 (Bul. Cas. 999) a judeca temeinicia însemnează a se pronunța asupra seriozității, neexaminând fiecare act, ci din complectul actelor (adică după impresie).

3. Curtea de Casație în 1905 (Bul. Cas. pag. 906 și 920) zice... nu însemnează a judeca chestiuni de fond dar totuși trebuie să se arate temeiurile pentru care contestația nu este serioasă.

Cu toate acestea Inalta Curte în 1908 (Bul. pag. 1657) crede că Tribunalul trebuie să judece *simulațiunea* iar în 1910 (Bul. pag. 1521) crede că a judeca temeinicia însemnează a judeca sumar spre a aprecia seriozitatea contestațiunii.

De aci, se vede cât de nehotărâtă este jurisprudența chiar a Curții de Casație, asupra chestiunii de mai sus. Obiecția serioasă contra ideii, că Trib. de Notariat este competent să judece în fond nulitatea sau validitatea actului executoriu, este inovația din art. 533 pr. civ. care zice: „când se respinge contestația, nu mai e drept de apel” (vezi Trib. Prahova Dreptul 1902, p. 633) argumentele părerii că Trib. de Notariat poate judeca fondul contestației sunt:

1. Legea organică a notariatului din 1859, care zice în art. 6: „contestațiile se vor judeca de această secțiune” această lege nu este abrogată sau căzută în desuetudine deci are putere și judecătorii caută s'o aplice; 2) Acest Trib. de notariat este chemat să autentifice un

act, să-l investească și să-l execute și deci să judece și actul în sine (reprodus din Luca ed. II-a, pag. 148 și 149) Tribunalul de notariat este chemat să judece actele de urmărire și în același timp și contestațiile la înțelesul și aplicarea dispozitivului hotărârii, potrivit art. 400 pr. civilă; în cazul nostru, dispozitivul este chiar cuprinsul actului (ce se execută).

3. Cu ideea, că e în competența Notariatului să judece înseși actele în baza cărora se cere executarea, avem o justiție expeditivă și cu toate garanțiile de bună justiție; cu scindarea judecării fondului și a executării, avem târăgăneli, dificultăți juridice mai numeroase și riscuri mai multe.

Ce anume se opune serios ca Trib. de Notariat să judece în fond valoarea actului?

Inovația din art. 533 pr. civilă?

1. Dacă actul este nul, inexistent, nu mai e nevoie de 2 instanțe de judecată. Două instanțe mai ales, sunt trebuincioase pentru limpezirea faptelor.

2. Dacă actul este anulabil, el se prezintă cu un complex de fapte și analiza lor cerând o cercetare serioasă, 2 instanțe sunt absolut necesare; și de aceea ar fi rău să lăsăm o parte la judecata numai a unei instanțe, dar în asemenea caz, rămâne la prudența părții să aleagă între calea contestației — care implică pierderea dreptului de apel — sau calea acțiunii principale. Totuși Tribunalul de Notariat este competent să judece și în cazul de mai sus.

Dar în cazul când se face și acțiune principală și contestație?

Vom aplica art. 110 pr. civ. — de litispendența — urmărirea silită va fi suspendată ca o consecință fatală a acțiunii în nulitate, precum și judecarea contestației; art. 530 pr. civ. este perfect aplicabil în această ipoteză.

Când contestația privește un act care nu este exigibil, sau nu reprezintă o creanță certă și lichidă — Tribunalul de Notariat este competent, pentru că această judecată e în directă legătură cu încuviințarea titlului executor, este o consecință a lui (art. 400 pr. civ., Luca ed. II-a, pag. 151).

3. Dacă contestația se bazează pe o cerere prin care însă și proprietatea imobilului urmărit se revendică, în totul sau în parte, Trib. de Notariat va examina actele și titlurile pe care se bazează cererea de revendicare.

Inalta Curte zice (Bul. Cas. 1903 p. 103): Tribunalul de Notariat poate să-și facă convinegerea după probele de drept comun, poate admite chiar proba cu martori. Care este înțelesul art. 530 pr. civ. că Trib. va amâna vânzarea până când se va judeca definitiv cererea de revendicare? Trib. de Notariat după amânare, va trebui să judece în fond contestația? Sau va aștepta judecata pe cale principală? Sub imperiul vechei proceduri se admisesse că Trib. de Notariat va putea să judece fondul cererei art. 530 al. II prevede cazul când un terțiu are un drept de apărare contra debitorului asupra imobilului urmărit este desigur acțiunea în revendicare pe calea principală.

Rezumând acest capitol, vom spune că art. 530 pr. civ., privește două feluri de contestație: una având de obiect nulitatea titlului executoriu fie ca titlu de creanță fie ca titlu executor făcut de debitor obligat să o facă; și asupra acestei contestații Tribunalul de Notariat dă o sentință care dacă rămâne definitivă, produce autoritate de lucru judecat, altă prin care debitorul sau terțul revendică imobilul întreg sau parțial, care poate fi întemeiată pe o acțiune principală și care

poate da loc la urmărirea dar care nici odată nu include terțiului dreptul de a revendica pe cale principală imobilul sau dreptul său de proprietate.

III

În ceea ce privește necesizabilitatea bunurilor urmărite, chestiunea este foarte controversată, unii susțin că decăderile pronunțate de lege sunt generale și absolute și ca unele ce au de scop simplificarea și soluționarea repede a proceselor, consolidând proprietatea, element de ordine publică; deci partea care nu a propus necesizabilitatea, nu poate în urmă să anuleze adjudecarea.

Astfel femeia ale cărei bunuri dotale, au fost cuprinse în o urmărirea imobiliară îndreptate împotriva ei și a bărbatului, nu poate să facă cererea în distracțiune; ea trebuie să îndrepte o cerere în nulitate în termenul prevăzut de lege spre a face sa cază urmărirea asupra bunurilor dotale.

Iar dacă imobilul dotal a fost vândut după o urmărirea îndreptată împotriva femeii și a bărbatului, fără ca excepțiunea de dotalitate să fi fost propusă, nu mai este primită, după adjudecățiune, să revendice imobilul său împotriva adjudecatarului (Chepaci III, p. 243 și autorii și jurisprudențele citate de el în notele 26—28).

Alții nu aplică decăderile pronunțate de art. 506, 527 și 529 pr. civ. la imobilele dotale, considerând că inalienabilitatea este tot atât în interesul public, ca și măsurile de decădere pronunțate de procedura civilă (Chepaci III, p. 221 și 244) Garsonnet t. V, pag. 341, n. 574, susține că orice proprietar poate cere distracțiunea imobilului urmărit, adică ca urmărirea să nu fie opozabilă, să fie suprimată, această acțiune nu aparține de cât proprietarului (terț) nu aparține persoanele care sunt citate ca părți interesate în instanță de urmărirea, ca debitorul care susține că imobilul este dotal și care invoacă dotalitatea imobilului urmărit (a se vedea autorii citați de Garsonnet în notele dela pagina de mai sus)

Doctrina și jurisprudența franceză, nu face din caracterul dotalității imobilului, o nulitate de ordine publică superioară celei care a dat naștere formelor procedurii vânzării imobiliare și decid că dacă imobilul dotal a fost urmărit, însă femeia nu a făcut în termen contestație, dreptul ei este căzut și vânzarea i se poate opune (Glasson t. II, p. 343; Guillaouard. Contract de mariage t. IV, n. 2090, citați în Luca ed. I-a, p. 417) care însă este de părere contrară).

Garsonnet în tomul V, pag. 307, n. 570 își pune întrebarea, dacă urmărirea, care n'a cerut nulitatea titlului înaintea publicațiilor de vânzare și a lăsat procedura vânzării să urmeze, pe urmă a cerut anularea titlului pe calea principală și a obținut câștig de cauză; poate opune această hotărâre în contra urmării? Și răspunde astfel:

Nu, în cazul când sunt interesați, care se opun la aceasta, căci art. 728 pr. civ. franceză, care prescrie, ca toate nulitățile de fond ca și cele de formă născute anterior publicității caetului de sarcini, să fie propuse sub pedeapsă de nulitate, cel mai târziu cu trei zile înainte de aceste publicații, aduce forțat această consecință, că nulitățile propuse la altă epocă nu influențează nici asupra cursului nici asupra rezultatului urmării, rămânând ca cei urmăriți fără titlu,

sau în baza unui titlu nul, să ceară daune interese contra următorului.

Această părere se poate susține cu mai mult temei la noi, unde art. 525 și 529, pr. civilă, impune celor interesați a face contestație înainte de adjudecarea, pentru apărarea drepturilor lor, și autoriză și obligă Tribunalul urmăritor, să se ponuțe asupra tuturor contestațiilor de orice natură înaintea zilei fixate pentru adjudecarea provizorie, căci odată acest termen expirat, debitorul urmărit nu mai poate să anuleze ordonanța de adjudecare și să dobândească restituirea imobilului nici pe cale principală. Dar nu e drept ca cineva să fie expropriat pe temeiul unui titlu anulabil, și pe care l'a anulat mai târziu, o recunoaștem, dar ar fi mult mai nedrept și mai primejdios de a lua imobilul din mâinile adjudecatarului, care a numărat prețul, fără a avea vreo bănuială că titlul în virtutea căruia s'a făcut urmărirea, cuprindea viții care i-ar fi putut atrage nulitatea.

Debitorul care nu a făcut contestațiune până la adjudecare, are a-și imputa lui însuși, pe când adjudecatarului nu i se poate imputa nimic (Chepaci III, pag. 239). Chestiunea aceasta este însă foarte controversată și este bine ca partea lezată să fie de o excesivă prudență și să pună sub forma contestațiunii tot ce i se pare că ar fi în îndoială, dacă se poate invoca pe cale de incident (Luca pr. civ. ed. I-a, pag. 135) sau pe cale principală.

Ceea ce este mai rău pentru debitorii urmăriți este că jurisprudența noastră nu este încă fixată asupra unor chestiuni tratate în această notă, dându-se dela o zi la alta soluțiuni contradictorii; credem că la modificarea și unificarea procedurii noastre civile se va pune capăt tuturor controverselor semnalate în această notă.

N. NICHITA

Jude-Consilier Tribunalul Dolj

A părut: În editura librăriei „Socec” NOUA PROCEDURA ACCELERATA, din 1 Septembrie 1929 adnotată de Em. Dan avocat, cuprinzând: Expunerea de motive, rapoartele raportorilor și debaterile parlamentare, atât rezumate sub fie care articol, cât și în întregime — complete — la finele volumului; observațiunile autorului și jurisprudența la zi. *Prețul Lei 150.*

Întârzierea aparițiunii se datorește faptului că „Debaterile parlamentare” n'au apărut complete în Monitorul Oficial decât abia în 14 Ianuarie 1930.

A apărut în Editura „Curierul Judiciar”:

— CAMERA DE CONSILIU, Jurisdicția grațioasă. — Ordonanțele. — Incheierile. — Jurisdicția contencioasă în legislația vechiului regat, a teritoriilor eliberate și Dreptul comparat cu Doctrina și Jurisprudența Română și Streină și un INDICE alfabetic pentru înlesnirea cercetărilor de Prof. I. Vasilescu de la Facultatea de Drept din Cernăuți. *Prețul 350 lei.*

— RECUZAREA, Procedura recuzării și Abținerea judecătorului. Studiu de Procedură civilă comparată, de Dimitrie I. Cotrutz, Jude-Președinte, Galați. *Prețul 80 lei.*

— DREPTUL ȘI PROCEDURA EXECUȚIUNII SILITE ÎN BUCOVINA de Dr. Oreste Têrnăveanu, Jude-Președinte, Vatra Dornei. *Prețul 140 lei.*